

magazine NEOS

45e jaargang - 3e trimester 2025 - 3-maandelijkse uitgave
www.neosvzw.be - P509677 - afgiftekantoor 9099 Gent X
Neos vzw, Mercatorstraat 92, 9100 Sint-Niklaas

Ontdek hoe
vriendschap
je leven kan
verlengen

Jean Paul Van Bendegem:

**“Onze levens lijken meer
op elkaar dan ze verschillen”**

VAYAMUNDO OOSTENDE

VAYAMUNDO
DICHTBIJ
VAKANTIES
ZONDER ZORGEN

Ontdek de Internationale Fotobiënnale Oostende

De Internationale Fotobiënnale Oostende is terug! Van 6 september tot 16 november 2025 ontdek je werk van topfotografen zoals Charlotte Abramow, Frieke Janssens en Flóra Borsi op een uniek parcours door de Stad aan Zee. Binnenlocaties zoals Fort Napoleon en de Anglicaanse Kerk vormen de toegangspoorten tot een verrassende mix van galeries en outdoorinstallaties op o.a. de Zeedijk en in het Leopoldpark.

Vayamundo Oostende, gelegen op de Zeedijk, is de perfecte uitvalsbasis om dit visueel spektakel van (inter)nationale fotografen te ontdekken. Boek snel je verblijf via vayamundo.eu.

www.vayamundo.eu

☎ 078 156 100

NEOS
Kantoor van elektronische zaken

vayamundo
holiday clubs

Over vrienden, bondgenoten en lotgenoten

'De enige manier om een vriend te krijgen is door er een te zijn' schreef essayist en filosoof Ralph Waldo Emerson in de 19e eeuw. Hij geloofde dat vriendschap een inspiratiebron is en een spiegel waarin we onszelf beter leren kennen en groeien.

Het is een prachtig thema om dieper op in te gaan want het belang van warme vriendschapsrelaties kan nauwelijks overschat worden. Neurowetenschapper **Marie-Anne Vanderhasselt** wijdt er wetenschappelijk onderzoek aan dat ze graag op grote schaal deelt in haar boek **'Jij bent een vriend van mij'**. Ze legt haarfijn uit – met prachtige citaten, interessante weetjes én gestaafd door wetenschappelijk onderzoek – hoe vriendschap ons leven kan verlengen.

We staan in dit nummer ook stil wat bond- of lotgenoten voor elkaar kunnen betekenen. Want hoewel een inclusieve samenleving een mooi ideaal is, kan de warme nabijheid van mensen die hetzelfde meemaken of hetzelfde voor ogen hebben, veel deugd doen. En daarom duiken we in een paar gemeenschappen die een gesloten karakter hebben maar waarbinnen een grote verbondenheid heerst.

Zo nemen we je mee in de **wereld van de doven** en ontdekken we dat inclusie ook een keerzijde heeft en soms gewoon heel vermoeiend is. We luisterden geboeid naar het relaas van **Margot Vanderstraeten** die intieme verhalen van 99 **Roma** optekende. Eén van hen was **Merima Mehmeti**. Zij getuigt over het leven in een samenleving waarvan sommige normen botsen met de leefregels van de gemeenschap. Stof tot nadenken. Dat geldt zeker ook voor de tête-à-tête met **Jean Paul Van Bendegem** die opgroeide in een gesloten protestantse gemeenschap, om later afstand te nemen van iedere vorm van religie en uiteindelijk als vrijdenker thuis te komen bij de vrijmetselaars. En toch, zo eindigt hij het gesprek hoopvol, lijken onze levens meer op elkaar dan ze verschillen.

En dan mogen we **Christel Van Dyck** niet vergeten. Zij illustreert het FOERT-verhaal perfect met haar boek. '60. Et alors?' En zo staan ook wij in het leven. 60, 70, 80, 90 of meer: het zijn maar getallen die ons verbinden bij Neos waar we lotgenoten en vrienden vinden. Tegelijk zijn we bondgenoten in ons streven naar een inclusieve samenleving waar leeftijd geen rol speelt.

Veel leesplezier!

Grete
Hoofdredacteur

Reacties op dit nummer? Ideeën voor een volgend nummer? Mail naar welkom@neosvzw.be

Wetenschap over vriendschap

Voor doven telt elk gebaar

Roma tussen traditie en evolutie

Vrijdenker Van Bendegem

Christel Van Dyck: blij als 60+

Geen dag zonder ei

In bijna elke keuken zijn ze terug te vinden, van aperitief tot dessert: eieren. Geen wonder dat er een Wereld Ei Dag bestaat. Zaterdag 11 oktober eist het ei het voorplan op. Het ei zit immers boordevol natuurlijke voeding en is onvoorstelbaar veelzijdig.

Word jij ook blij van een ei?

Surf naar www.lekkervanbijons.be/producten/ei voor heerlijke recepten.

Vergeet dementie, onthou Mens

Zondag 21 september is het Wereld Alzheimerdag en daarom organiseert zangeres Mireille Vaesen die dag om 15.00 u een bijzonder benefieconcert in Arenberg. 'Een dag om nooit te vergeten' brengt artiesten samen die een band hebben met het thema. Van Liliane Saint-Pierre tot Kommil Foo, van Warre Borgmans tot Dirk Denoyelle. De opbrengst gaat integraal naar Het Ventiel en Huis Perrekes. (Steun)tickets kan je kopen via www.arenberg.be.

Pensioen is geen vakantie

'Het moment waarop je stopt met werken, voelt misschien aan als de start van een eeuwige vakantie. Maar dat kan wel eens een tegenvaller zijn. Goed voorbereid die nieuwe levensfase inzetten, is van cruciaal belang.' Zo vertelt Daniel Motton, gewezen personeelsdirecteur bij o.a. Ford en Van Hool in 'Zwemmen in een zee van tijd'. Hij leert hoe je CEO wordt van je eigen vrije tijd!

Je kan het boek bestellen via www.zizvt-ndodt.be/boeken/.

Voetgangers boven in oktober

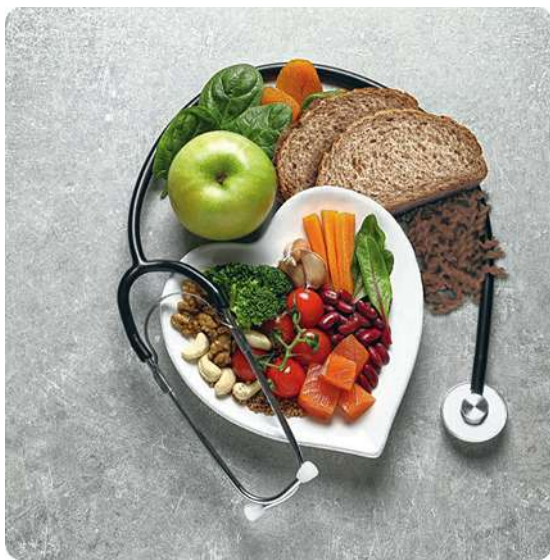
De voetgangersbeweging roept in oktober iedereen op om meer te stappen en pleit voor een sterk voetgangersbeleid. Graag te voet, is het motto. Ook jij kan meedoen: door meer te stappen natuurlijk maar ook door zelf een voetgangersactie op te zetten. Inspiratie vind je op www.maandvandevoetganger.be/doe-mee. Je kan je actie meteen ook registreren zodat jouw initiatief in de kijker komt te staan.

Wereld Baarddag

Op 6 september is scheren een doodzonde, want dan vieren we Wereld Baarddag, een eerbetoon aan alle mannen met een volle baard, een ringbaard of een sik. De dag wordt vooral op sociale media gevierd, maar niets belet je jezelf te verwennen met een bezoekje aan de barbier.

5 pijlers om gezonder te eten

De Hoge Gezondheidsraad publiceerde nieuwe voedingsaanbevelingen voor een gevarieerd en evenwicht eetpatroon. Opvallende aanbevelingen: ga voor minstens 125 gr volkoren graanproducten per dag, eet minstens 1 keer per week peulvruchten en eet zo'n 15 tot 25 gr noten en zaden. Zout vervang je best door andere kruiden.

Cryptofans met een hart

Iedere zaterdag kijken duizenden fans uit naar De Standaard Weekblad voor hun wekelijkse portie Karels Crypto. Onder de titel 'Karels Crypto, de edelmoedige tachtig' werden 80 van die hersenbrekers gebundeld. De opbrengst gaat naar Spierziekten Vlaanderen. Uitgegeven bij Pelckmans en te koop in de boekhandel.

Winkel hier en laat je verwennen

Hét shopweekend van het jaar valt dit jaar op 4 en 5 oktober 2025. Dan slaan traditiegetrouw UNIZO, UCM en Comeos de handen in elkaar om de 'verbinding' te vieren. Het sociaal belang van fysiek naar de winkels te gaan wordt extra benadrukt tijdens dit Weekend van de Klant. Het symbool van die verbondenheid is de gele bank die in gaststad Beveren-Kruibeke-Zwijndrecht zal staan.

Elk gebaar telt

Een inkijk bij de Vlaamse Dovengemeenschap en Gebarentaal

Een beeld zegt meer dan 1.000 woorden. Of eerder een gebaar, in het geval van onze gastsprekers van vandaag. Want tijdens hun lezing nemen Pascal Mollet (Doof Vlaanderen) en Mieke Van Braeckvelt (Vlaams Gebarentaalcentrum) ons mee in de leefwereld van de Vlaamse doven en gebarentaal. Oren gespitst en ogen open!

Tekst: Emelie Pauwels

In Vlaanderen is één op de twaalf doof of slechthorend, oftewel meer dan een half miljoen mensen. En toch heerst er nog veel onwetendheid. Gelukkig nemen Pascal en Mieke ons vandaag mee naar de leefwereld van deze gemeenschap én leren we hoe ook wij het verschil kunnen maken. Want zoals later zal blijken: zelfs het kleinste gebaar telt.

Een les in etiquette

We starten met een prangende vraag. 'Wie geeft nu de lezing, de tolk of ik?', vraagt **Pascal** al gebarend. Het antwoord is simpel. 'Inderdaad, ik ben van

daag aan het woord. Ik geef de info via gebaren, terwijl mijn tolk voor mij vertaalt in woorden. Het is voor horende mensen vaak even wennen, want je kijkt vaak automatisch naar diegene die spreekt, maar als je met een doof iemand praat, dien je altijd naar die persoon te kijken en niet naar de tolk. Niet alleen uit beleefdheid, maar door jouw mimiek, houding en bewegingen van je mond kunnen wij al veel afleiden van wat je zegt.' Tot zover de eerste les. Maar uit een kleine quiz blijkt dat we zelfs taalkundig vaak de bal mis slaan.

Pascal: 'Soms spreken mensen van

'doventaal', maar dat klinkt voor ons echt absurd. Wij zeggen toch ook niet 'horendentaal'? Met de termen 'doof', 'slechthorend' en '(Vlaamse) Gebarentaal' zit je sowieso goed. Zolang je maar nooit 'doofstom' zegt, want we kunnen wel degelijk spreken en stom zijn we al helemaal niet.' Het is duidelijk, onze kennis kan zeker nog wat bijgeschaafd worden. Gelukkig zet Doof Vlaanderen zich met hart en ziel in om de kennis over de gemeenschap van doven en slechthorenden te vergroten én om hen in hun kracht te zetten. Een zeer diverse gemeenschap, zoals zal blijken...

Gelijk en toch zo verschillend

Pascal: 'Er is een enorme diversiteit onder de gemeenschap van doven en slechthorenden. Niet alleen leeftijd, opleiding of culturele achtergrond spelen een rol, maar er zijn ook veel grote verschillen in de beleving. Sommigen zijn doof geboren, terwijl anderen er pas op latere leeftijd mee geconfronteerd worden. Sommigen groeien op in een doof gezin, anderen in een horend. Geen enkele dove of slechthorende is dus hetzelfde.' Maar ondanks deze diversiteit is er wel nood aan vereniging, nu meer dan ooit. **Pascal:** 'Vroeger was het vanzelfsprekend dat je als doof persoon naar de dovenschool ging. Een aparte school, veelal een internaat, waar de focus lag op leren spreken, vaak ten koste van kennis en taal. Vandaag de dag is er gelukkig meer inclusie, waardoor bijna driekwart van de dove en slechthorende kinderen les kan volgen in het reguliere onderwijs. Hierdoor heeft de jongere generatie meer toegang tot hoger onderwijs en technologie - wat we alleen maar kunnen toejuichen -

maar er is ook een keerzijde. De vroegere dovenscholen lagen als het ware aan de wieg van de Dovengemeenschap. Men vond makkelijk de weg naar een dovenvereniging en er werd een gemeenschappelijke cultuur opgebouwd. Vandaag zien we dat dove en slechthorende jongeren minder onderlinge contacten hebben en vaak geen Vlaamse Gebarentaal kennen. Wat jammer is,

Vandaag zien we dat dove en slechthorende jongeren minder onderlinge contacten hebben en vaak geen Vlaamse Gebarentaal kennen

want het is toch een hele verrijking.' Gelukkig zet Doof Vlaanderen zich niet alleen in om de inclusie van dove en slechthorende mensen te vergroten, maar ook om hun leden te ondersteunen én te verenigen. Het beste van beide werelden dus.

Dubbele kwetsbaarheid

Dove senioren hebben door hun leeftijd en doofheid een dubbele kwetsbaarheid. Voor senioren liggen isolement en eenzaamheid vaak op de loer, maar die kans wordt nog groter als sociaal contact niet altijd vanzelfsprekend is, zoals bij dove senioren. Zoals een dove vrouw van 86 jaar getuigt: "Als iemand kan gebaren, voel ik me thuis. Dan kan ik alles goed begrijpen en meevolgen. Als ik maar de helft begrijp, dan kan ik ook niet antwoorden. Dat wil niet zeggen dat ik dom ben, he." Een probleem dat met de nodige aanpassingen kan verholpen worden. Zo heb je in Nederland het woonzorgcentrum 'De Gelderhorst', dat een volledig doofvriendelijke leef- en woonomgeving heeft ontworpen voor haar bewoners. De medewerkers kunnen vlot communiceren met de dove bewoners en bezoekers via gebarentaal en de omgeving is zo aangepast dat ze een open blik hebben en geen dingen missen. **Pascal:** 'Dove mensen zijn zeer visueel ingesteld. Als je hiermee rekening houdt, kom je al een heel eind ver. Daarom adviseren we ook diverse organisaties, zoals woonzorgcentra, hoe ze hiermee rekening kunnen houden.' Maar het beste middel tegen eenzaamheid? Dat kennen we ook bij Neos maar al te goed: verenigen. En dat kan Doof Vlaanderen als de beste. Wel 13 afdelin-

Dove en slechthorende mensen zijn een diverse groep, met verschillen in taal, hoorstatus, achtergrond, leeftijd, identiteit, interesses en talenten, vertellen Pascal en Mieke.

gen telt Doof Vlaanderen, waar ieder zijn gading vindt. Van natuurliefhebbers en sportievelingen tot globetrotters en feministen. En er is ook een Neos-teenhanger: Doof & Senior brengt op regelmatige basis haar leden bij elkaar voor een heerlijk moment van samenzijn. 'Tijdens deze bijeenkomsten zie je echt onze senioren openbloeien. Het voelt een beetje als thuiskomen. Want hoe fantastisch inclusie ook klinkt, in de praktijk is het vaak nog vermoeiend: veel aanpassen, weinig écht jezelf kunnen zijn. Je ziet hoeveel deugd ze ervan hebben om naar hartenlust te gebaren, zelfs de verschillende dialecten nemen ze er met plezier bij.'

Van kleine tot groteske gebaren

Gebarentaal, het zorgt niet alleen voor verbinding, het spreekt ook tot de verbeelding. Maar onze kennis is groter dan we zelf denken volgens **Mieke**. 'Ik ben doof geboren en ben opgegroeid met dove ouders en twee horende broers.

De meeste mensen denken dat gebarentaal universeel is, maar dat is absoluut niet het geval

Vlaamse Gebarentaal is er bij mij met de papelepel ingegoten. Met het Vlaams Gebarentaalcentrum doen we niet alleen onderzoek naar Vlaamse Gebarentaal, maar delen we ook onze expertise en voeren we promotie. Want Vlaamse Gebarentaal is een echte verrijking die niet zomaar verloren mag gaan. De meeste mensen denken dat gebarentaal universeel is, maar dat is absoluut niet het geval. Elk land heeft zijn eigen taal en regionale dialecten, zoals in de gesproken taal ook het geval is. Maar gelukkig zijn er veel gelijkenissen, waardoor we zelfs in het buitenland makkelijk kunnen communiceren. Je ziet, gebarentaal verbindt én verrijkt.' Maar hoe is de Vlaamse Gebarentaal ontstaan? Zoals elke andere taal, zo blijkt: heel spontaan.

Mieke: 'Als je een groep mensen hebt, zoeken ze steeds naar manieren om met elkaar te communiceren. Zij geven dit dan door van generatie op generatie, waardoor na verloop van tijd een echte taal ontstaat. Gebaren kunnen we grofweg opdelen in twee soorten. Je hebt de arbitraire gebaren, waarbij er geen enkele link is tussen vorm en betekenis, het gebaar werd gewoon ooit zo afgesproken. De tweede soort zijn de iconische gebaren, waarbij er wél een duidelijke link is tussen het gebaar en de vorm. Hierbij volgen de handen de vorm van het voorwerp of de handeling. Denk maar aan het gebaar voor koffie, daarbij draai je met je vuisten over elkaar. Die beweging verwijst naar het gebruik van een koffiemolentje. Of melk, dat is het gebaar van uiers melken. En suiker, tja... Daar zitten wel wat regionale verschillen op. In West-Vlaanderen lijkt het op een tikje op je wang (naar de tanden), in Limburg is het dan weer precies het gebaar dat je tand eruit valt. Gebaren evolueren ook mee met hun tijd, kijk maar

naar het gebaar voor de telefoon. Vroeger leek dat op de eerste telefoons (apart stuk aan je mond en aan je oor), terwijl je nu je hand bij je oor houdt en je duim en pink uitsteekt. En de jeugd van tegenwoordig? Zij houden hun hand plat tegen hun hoofd, als verwijzing naar de smartphone. Gebarentaal is een taal die dus constant evolueert en de tijd volgt. Denk maar aan corona. Daarvoor is er ook spontaan een gebaar ontstaan. Maar ook veel bekende personen hebben een naamgebaar. Een naamgebaar krijg je op basis van een typisch (uiterlijk) kenmerk, een eigenschap, een eigenaardigheidje of je voor- of familienaam. Zo verwijst het naamgebaar van Hilde Crevits (gebaard als een kleine garnaal) naar haar achternaam en dat van Vincent Van Gogh verwijst naar zijn

Gebaren evolueren ook mee met hun tijd, kijk maar naar het gebaar voor de telefoon

afgesneden oor.' Net zoals bij een bijnaam kies je je naamgebaar niet zelf, je krijgt het. **Mieke:** 'Een ander voordeel van gebarentaal is dat we met weinig gebaren veel kunnen vertellen. Dit komt omdat gebarentaal zijn eigen grammatica en structuur heeft. Lidwoorden bijvoorbeeld, die hebben we niet. Het is ook een heel rijke taal. Denk maar aan het woord 'openen'. Zo hebben wij een apart gebaar om gordijnen te openen, een fles te openen, een deur openen,...

Ook kan één gebaar verschillende betekenissen hebben, afhankelijk van hoe je je hand houdt, welke beweging je ermee maakt of de plaats waar je het gebaar maakt (gezicht, buik, borst). Een rijke taal, maar dus niet evident om aan te leren. Geen taal dus die je zomaar uit een boek kan leren. Maar wees gerust, je kent al meer gebaren dan je denkt. Al op een jonge leeftijd - denk maar aan baby's - leren we op een natuurlijke manier gebaren aan. Zwaaien om hallo te zeggen, duim opsteken om te zeggen dat iets goed is, een wenkend gebaar maken,... En gebaren om eten of drinken, dat heeft zeker iedereen onder de knie. Dus laat je zeker niet tegenhouden om het gesprek aan te gaan, want onthoud: zelfs het kleinste gebaar kan een wereld van verschil maken.'

Kleine gebaren, grote impact

Met deze aandachtspunten kan je al een wereld van verschil betekenen voor dove of slechthorende personen:

- Maak oogcontact
- Maak je gezicht goed zichtbaar: denk aan licht en tegenlicht, afstand, handen weg van je gezicht
- Vraag aandacht: niet door te roepen, maar door aantikken, zwaaien, knipperen met licht, stampen op de vloer, kloppen op tafel
- Spreek rustig zonder dialect en met duidelijk mondbeeld
- Gebruik natuurlijke gebaren en mimiek
- Wijs aan
- Toon voorwerpen, foto's, afbeeldingen
- Vraag hoe je dove/slechthorende gesprekspartner wil communiceren
- Schrijf op en laat lezen wat je noteerde
- Wees geduldig, neem de tijd en herhaal indien nodig
- Leer enkele basisgebaren uit Vlaamse Gebarentaal

“60 worden was een kantelpunt: alle angst viel weg”

Christel Van Dyck in de Neos-podcast POSITIEF oud worden

Op de onthulling van zijn buitenechtelijke dochter reageerde Frans politicus François Mitterrand laconiek: “Et alors?” Anno 2025 krijgen die woorden een nieuwe betekenis dankzij het boek van voormalig Radio2-presentatrice Christel Van Dyck (64). In ‘60. Et alors?’ interviewt ze twaalf bekende generatiegenoten over wat het betekent om 60+ te zijn. In de Neos-podcast POSITIEF oud worden praat ze dan ook rechtuit over ouder worden, loslaten, en... gewoon durven zeggen: ‘Foert, ik ben oud, en dan?’

Sara Stragier

Of ze geen boek zou willen schrijven, vroeg journaliste Lisbeth Imbo haar bij het einde van haar radioprogramma ‘Zin-tuigen’, en dus haar pensioen. “‘Nu je toch tijd hebt. Een boek vol interviews,

want dat is toch jouw métier’, had ze gezegd. Mijn eerste reactie was: oei, ga ik dat wel kunnen? Meteen daarna dacht ik: waarom niet?”, vertelt **Christel Van Dyck** in Stadsradio Halle aan gastheer **Kris**

Baert. Die schrik én het overkomen ervan vormen een rode draad in Christels leven. Dat blijkt al uit het voorwoord van ‘60. Et alors?’, dat ze voorleest zoals alleen een gewezen radiopresentatrice dat kan.

30, 40, 50: elk van die getallen dreef me verder weg van mijn jeugd. Maar rond mijn 60ste viel die angst weg

“60 worden. Zag ik ertegen op? Eigenlijk niet. Nochtans had ik daarvoor elk nieuw rond getal altijd met tegenzin begroet. 30, 40, 50: elk van die getallen dreef me verder weg van mijn jeugd. Ik had schrik om ouder te worden, schrik dat het beeld in de spiegel niet meer zou kloppen met hoe ik me voelde, schrik om niet meer mee te tellen in mijn job, schrik om onzichtbaar te worden in de maatschappij. Maar rond mijn 60ste viel die angst weg. Ik zette mij niet meer schrap tegen de tijd en aanvaardde dat ik ouder werd.”

Christel schreef het boek ‘60, et alors?’. ‘Mijn eerste reactie was: oei, ga ik dat wel kunnen? Meteen daarna dacht ik: Waarom niet?’

Rond je 60ste opnieuw samenwonen: het gaat dan al snel om twee, drie inboedels die samengevoegd moeten worden

Geen zin in uitbollen

Gesneden koek voor Neos, dat is zeker. Maar wat gebeurde er dan juist rond Christels 60ste verjaardag dat ze dat als kantelmoment zag, wil Kris weten. Een nog betere vraag had geweest: wat gebeurde er niét? **Christel:** “Allereerst begon ik na te denken over wat ik professioneel nog wilde doen, want de VRT had gepolst naar mijn pensioenplannen. En dat overviel me opeens; radiopresentatrice is een job die ik altijd met veel passie gedaan heb. Al had ik op het einde wel het gevoel dat het spoor een beetje doodliep. Er was een generatiewissel aan de gang en daardoor wist ik dat mijn naam niet meer naast de nieuwe uitdagende projecten zou staan. Ik had rustig kunnen uitbollen, maar dat zou gewrongen hebben, want dat zit niet in mijn karakter.” En dus hakte ze die moeilijke knoop door en zei ze de ether vaarwel. Nu ze terugblijkt, kan Christel zeggen dat ze haar mooiste programma op het einde van haar loopbaan maakte. In ‘De Rotonde’ sprak ze zeven seizoenen lang met bekend Vlaanderen over de afslagen in hun leven. “Ik krijg er nog steeds reacties op. Het herkenbare aan dat programma was het besef dat ieder huisje z’n kruisje heeft. Ook bij bekende mensen loopt het

leven immers niet altijd van een leien dakje. Het hielp natuurlijk dat de BV’s zo open spraken over moeilijke relaties met hun ouders of een scheiding. Ik denk dat ze mij vertrouwden, en dat bouw je in de loop der jaren op. Iemand van 20 had dat programma nooit kunnen maken, want je hebt er zelf ook ervaring en levenswijsheld voor nodig. Dankzij dat programma heb ik met heel mooie herinneringen mijn radiocarrière kunnen afsluiten.”

Deur dichttrekken

Ook privé veranderde er heel wat voor Christel rond haar 60ste. “Mijn mama is toen ook gestorven”, vertelt ze met een krop in de keel. “Ik kan er nog altijd niet goed over praten, want dat heeft een geweldig grote impact gehad op onze familie. Het was de eerste keer dat ik afscheid moest nemen van iemand die ik echt intens graag zie en ons ook veel liefde gegeven heeft. Dat was heel erg moeilijk... Mijn papa is na verloop van tijd ook naar een woonzorgcentrum verhuisd. En dus moest ons ouderlijk huis verkocht worden. Als weemoedig en nostalgisch type vond ik dat verschrikkelijk. Wekenlang liep ik in dat huis rond. Elk papiertje en voorwerp dat er lag heb ik vastgepakt,

om dan toch heel veel ervan bij te houden. Op den duur begon ik zelfs dingen te verstoppert voor mijn partner, omdat ik wist dat hij het zoveelste ouderwetse schilderij niet bij ons thuis hoefde. (lacht) Het was echt een afscheid van een tijdperk, waarbij ik letterlijk de deur van mijn jeugd heb dichtgetrokken.”

Blijven zorgen

Al was er ook heugelijk nieuws in die periode: Christel werd oma van Joe, ondertussen 3 jaar. Het grootouderschap omschrijft ze als ‘overweldigende liefde’. “Toen ik dat manneke voor de eerste keer in mijn armen had, herkende ik hem meteen. ‘Ah ja, gij zijt er ene van ons’, dacht ik. (lacht) Eén en al aandacht heb je voor dat kind; samen op stap, voorlezen,... Hij wordt echt wel verwend. Zo ging ik onlangs met hem naar het theater. Fantastisch om zijn verbazing te zien. Hij kwam binnen en zei: ‘Oh, zo mooi!’, waarna hij 45 minuten ademloos heeft zitten kijken en ik naar hem.”

Dat zorgende is één van de manieren waarop Christel het leven viert, vertelt ze.

Wie is Christel Van Dyck?

- °1961
- Van 1988 tot 2023 presentatrice bij Radio2
- Moest in 2007 noodgedwongen stoppen door borstkanker
- Maakte haar comeback met ontbijtshow ‘En nu serieus’ (2008-2014)
- Presenteerde tussen 2014 en 2021 ‘De Rotonde’, waarin ze meer dan 200 Bekende Vlamingen te gast had
- Schreef ‘60, et alors?’, waarin ze twaalf bekende generatiegenoten interviewt over wat het betekent om 60+ te zijn (Pelckmans Uitgevers, 2025)

Christel Van Dyck samen met Neos-directeur Martin De Loose en podcasthost Krist Baert

“Ik ben een typisch geval van de sandwichgeneratie; ik zit tussen veel generaties in. Er is natuurlijk Joe, maar ook voor mijn vader van 92 zorg ik door hem twee keer per week te bezoeken. En tegelijk heb ik nog een zoon van 23 die week om week thuis woont. Een serieuze sandwich dus, maar ik zou het niet anders willen. Ik zou het erg vinden om niet meer te kunnen zorgen.”

Als kers op de taart ging Christel in de periode rond haar 60ste opnieuw samenwonen met een partner. “Nochtans had ik altijd gezegd dat ik dat nooit meer zou doen”, vertelt ze met een glimlach. “Ik verkocht mijn huis en samen hebben we iets nieuws gekocht, toch ook weer een zeer grote stap. Op onze leeftijd gaat dat dan om twee, drie inboedels die samengevoegd worden. Dat is al het eerste compromis. En je hebt allebei je eigen gewoontes, dat gaat over de kleinste dingen. Zo zag ik op een dag dat hij heel de afwasmachine die ik had ingeladen aan het herschikken was. (lacht) We hebben wel het geluk dat onze kinderen al groot zijn, dus we hebben nooit de complexiteit en de strubbelingen van een nieuw samengesteld gezin gehad. De kinderen komen goed overeen, dus tijdens familiefeesten is het één grote vrolijke boel. Maar het leukste vind ik misschien nog wel dat ik niet meer alles zelf moet beslissen.

sen. Dat brengt ook rust, om te kunnen leunen tegen iemand.”

Gestreden strijd

Christel vat alle ingrijpende gebeurtenissen perfect samen: “60 worden had voor mij veel weg van 30 worden. Ook dan gebeurt er veel in een mensenleven: samenwonen, trouwen, kinderen, een huis, je carrière... Ik vind het mooi dat ik óók op mijn 60ste die stappen nog kon zetten, dat er nieuwe uitdagingen waren en zijn waarop ik ‘ja’ kan zeggen.”

*60 worden had voor mij
veel weg van 30 worden.
Ook dan gebeurt er veel
in een mensenleven:
samenwonen, trouwen,
kinderen, een huis, je
carrière...*

Ja, er was bij Christel lange tijd een zekere angst om wat komen zou, al voelt Kris die vandaag niet meer bij haar, bijna integendeel. “Als ik alles opnieuw zou mogen doen, zou ik proberen om meer te genieten van wat ik allemaal mocht doen. Vroeger

had ik veel stress en faalangst. In mijn job moest je er elke dag staan, en ik was niet iemand die snel tevreden was. Als ik mij een keer te veel had versproken, kon ik daarover blijven malen. De media is geen makkelijke wereld om in ouder te worden, helaas zeker als vrouw. Maar die strijd is gestreden, ik ben tevreden met hoe alles gelopen is. En dankbaar ook, om alle kansen die ik gekregen heb. Al heb ik die natuurlijk ook altijd zelf in handen genomen en heel erg mijn best gedaan. Dat heeft me ver gebracht, zodat ik altijd kon zeggen: ‘Ik heb het toch maar gedaan.’”

Hetzelfde kan ze nu dus zeggen over ‘60. Et alors’. Het was voor Christel niet makkelijk om uit haar comfortzone te komen, maar de voldoening is voelbaar. Het boek met foto’s van Lieve Blancquaert – ‘voor haar lens is iedereen mooi’ – vertelt de verhalen van twaalf BV’s, maar had volgens Christel perfect ook met niet-bekende mensen gemaakt kunnen worden. “Ik kijk op een terras graag naar mensen en vraag me dan af welk leven ze hebben. Ik ben nieuwsgierig naar hen. Ik zou zelfs op het containerpark een hele parlé met iemand kunnen doen. Hoe iedereen z’n eigen verhaal heeft, dat vind ik mooi.” Wij kijken daarom alvast uit naar ‘70. Et alors?’!

Neos-podcast POSITIEF oud worden

Bekende Oudere Vlamingen getuigen over het ouder worden en hoe dat ook positief kan. Christel Van Dyck sloot samen met gastheer Kris Baert het eerste seizoen af. Gingen haar voor: acteur Carry Goossens, presentatrice Kathy Lindekens, filosoof Jean Paul Van Bendegem, actrice Leen Persijn, wielercomentator Michel Wuyts en acteerzanger Marijn Devalck. Je kan onze podcast beluisteren en bekijken via deze QR-code.

‘Hoe kan ik zelf bepalen wie wat van mij erft?’

U leest het in onze gratis gids!

Een testament zorgt ervoor dat uw nalatenschap volgens uw wensen wordt verdeeld. Het geeft u controle over wie wat krijgt en voorkomt problemen bij nabestaanden. Stel het opmaken van een testament dus niet uit. Vraag nu onze gratis gids aan met 21 veelgestelde vragen (en antwoorden) over nalaten, testament en schenken.

Ja, ik ontvang graag de gratis gids over nalatenschap en testament.

Bestel de gids via komoptegenkanker.be/nalaten of vul deze antwoordstrook in.

☐ De heer ☐ Mevrouw

Voornaam

Naam

Straat

Nummer

Bus

Postcode

Gemeente

**Stuur de ingevulde antwoordstrook in een gefrankeerde envelop naar:
Kom op tegen Kanker vzw, Koningsstraat 217, 1210 Brussel.**

Vragen? Contacteer ons via testament@komoptegenkanker.be of op 02 227 69 69.

Wij gaan zorgvuldig met uw gegevens om en verstrekken ze nooit aan derden. Kijk op komoptegenkanker.be/privacybeleid voor meer informatie.

Spreadstand tussen traditie, trots en evolutie

Margot Vanderstraeten geeft in 'Wij, Roma' een gestigmatiseerde minderheid een stem

Onbekend maakt onbemind. Een groter cliché bestaat nauwelijks. Of toch? Dat alle Roma rondtrekkende zigeunerbendes zijn bijvoorbeeld, met macho-jongens die alles mogen en meisjes die als kindbruid slavin worden van hun schoonmoeder? Auteur Margot Vanderstraeten opende haar hart, ogen en oren voor deze etnische minderheid. Onbevooroordeeld liet ze 99 mannen en vrouwen uit de Roma-gemeenschap aan het woord. Verzameld in het boek 'Wij, Roma' worden de clichés nu eens bevestigd dan weer genuanceerd of ontkracht.

Neos-gastvrouw Mie Debruyne ging niet alleen in gesprek met de schrijfster maar ook met Merima, een vrijgevochten Roma-vrouw in de spreadstand tussen traditie en trots enerzijds en noodzakelijke evolutie anderzijds.

Grete Cornelis

Foto's: Pieter Cliteur

Mie: Een boek over, van en met maar niet door Roma, dat moet een hele klus geweest zijn?

Margot: Evident was het niet. Toen ik eraan begon, kende ik deze gesloten gemeenschap niet. De clichés van Conner Rousseau, ja, die wel. Dat ik dacht dat het wel ging lukken, had te maken met mijn vorig boek, Mazel Tov, waar ik binnen mocht in de wereld van de orthodox-joodse gemeenschap. Ik wist dus hoe je omgaat met een gesloten minderheid. In het geval van de joden was dat een religieuze minderheid, bij de

Roma gaat het om een etnische minderheid maar een die evengoed tijdens de oorlog vervolgd werd en in concentratiekampen ondergebracht. En hoe begin je er dan aan? Je leest je in, je trekt naar scholen waar Roma-kinderen zitten, naar organisaties die met Roma werken... Maar vooral was er Merima die mij bij zovelen geïntroduceerd heeft, die zoveel deuren geopend heeft, die me wees op Roma die moslim waren en me bij Roma bracht die getuigen van Jehova zijn. Dankzij haar staan er zoveel sterke getuigenissen in het boek.

Samen is het sleutelwoord

Mie: Het voorstel om het boek in thema's op te delen, werd resoluut afwezen vanuit de visie dat 'alles door elkaar loopt en het allemaal samenhangt'.

Merima: Ja, dat is echt het typische aan Roma. Wij zijn graag samen en wij ondersteunen elkaar in het hele leven. Wij kunnen de kinderen niet scheiden van de volwassenen, kinderen zitten altijd tussen de volwassenen. Jullie drang naar structuur, eerst dit, dan dat, zo werkt het niet bij ons. Het is altijd op

maat en aan de noden aangepast. Komt er bezoek, dan pas je alles aan. Je mag bezoek ook niet weigeren, zelfs als ze meteen voor drie dagen blijven, met kinderen en al. Niet plannen en je altijd aanpassen, dat is niet bewust, dat is een manier van leven, dat is onze manier van leven. Maar als je – zoals ik – studeert en werkt, dan leef je ook in de andere wereld – in jullie wereld – en dan moet je je natuurlijk wel aanpassen en dat is niet altijd gemakkelijk.

Mie: Wie Roma zegt, denkt rondtrekkende families. Veel verhalen tonen dat dit stereotiepe beeld eng en achterhaald is.

Merima: Ja, veel mensen denken bij Roma meteen aan rondtrekkende families en dieven maar het mooie aan het boek van Margot is dat ze de diversiteit in beeld brengt: Roma die in armoede leven en anderen die net heel rijk zijn, gestudeerden en mensen met weinig scholing, mannen en vrouwen, alle religies... De enigen die niet in het boek zitten, zijn de Roma die

Merima: “De enigen die niet in het boek van Margot zitten, zijn de Roma die niet zeggen dat ze Roma zijn.”

niet zeggen dat ze Roma zijn. Door alle vooroordelen en door het stigma dat aan Roma-zijn kleeft, verzwijgen ze dat deel van hun identiteit. Dat is zo jammer. Ik herken ze wel en dat is pijnlijk, ik wil hen aanmoedigen om er trots op te zijn. Maar de negatieve connotaties verhinderen dat.

Margot: En dat terwijl net voor jongeren identiteit en kunnen zijn wie je bent zo belangrijk is. Maar daar zit evolutie in. Jonge Roma komen samen in het kader van de herdenking van de concentratiekampen en denken na over hun afkomst, identiteit, hoe ze trots kunnen zijn, hoe ze hun geschiedenis kunnen boekstaven want tot nu is er alleen mondelinge overlevering. Die jongeren – jongens én meisjes – worden de Roma-intellectuelen van de toekomst.

Latent racisme

Mie: Je leest in het boek over die spreidstand. Roma met een diploma en mooie job durven niet voor hun identiteit uitkomen. Anderzijds zullen Roma ons – niet-Roma of ‘gadzje’ – vaak weloverwogen omzeilen.

Merima: Dat komt omdat ze heel bewust zijn van de vooroordelen die over Roma leven. Ik ben opgegroeid in Kroatië en daar zat ik als enige Roma altijd alleen. In de klas of op de bus, niemand wil naast jou zitten. En dan vraag je je af ‘Wat is er mis met mij, ik stink toch niet?’ Mijn kinderen kennen dit soort discriminatie hier niet maar als we in Kroatië op het strand zitten halen moeders toch hun kinderen weg en verstoppen de schepjes. Is dit normaal? Onze kinderen kijken er verbaasd naar.

Margot: Eigenlijk is de discriminatie van

Roma: gewoon mensen

De Roma zijn de grootste minderheidsgroep in Europa. Hun oorsprong ligt in India en tijdens hun zwervend bestaan waren ze vaak actief als mobiele verkopers en ambachtsslui. In Oost-Europa werden ze tot slaaf gemaakt. Toen ze hun vrijheid verwierven, noemden ze zich ‘Roma’, wat in hun taal gewoon ‘mensen’ betekent.

Doorheen de geschiedenis hebben verschillende stromen Roma zich dan verder verplaatst en gevestigd, vooral na de val van de Berlijnse Muur en na de Bosnische oorlog.

Margot Vanderstraeten: “Veel Roma die uit die communistische landen naar hier kwamen, verbaasden zich over de vooroordelen. Een man zei ‘Ik moest naar België komen om te ontdekken dat jullie denken dat wij in woonwagens leven en rondtrekken’. Vandaag is het een minderheid binnen een minderheid die nog reist met woonwagens.” Op het eerste Wereld Roma Congres (1971) werd beslist de term ‘gypsy’ of ‘zigeuner’ niet meer te gebruiken omwille van de negatieve stereotypen en vooroordelen. Hoeveel Roma er juist zijn, weet niemand exact omdat ze een etnische groep zijn en verschillende nationaliteiten hebben.

Roma bij ons eerder latent. Het harde apartheidsregime – zelfs met gescheiden scholen en ziekenhuiskamers – zoals je dat nog hebt in Oost-Europa – zie je bij ons niet meer. Een Roma uit Bulgarije die hier op bezoek kwam, stond versteld dat je op de tram Romanes kon spreken zonder dat er op jou gespuugd wordt of je uit de tram gezet wordt. De harde laag is er dus uit bij ons maar die latente discriminatie maakt de strijd wel moeilijker omdat het stigma minder zichtbaar is.

Voelen, doen, denken

Mie: Roma zijn een volk dat eerst voelt, dan doet en dan denkt. Samen huilen, samen verdriet verwerken. Die warmte loopt als een rode draad door de Roma-gemeenschap.

Merima: We zeggen wel vaak dat we als Roma geen structuur hebben maar er is wel structuur bij belangrijke gebeurtenissen, zoals een overlijden. Dan steunt de gemeenschap jou financieel en emotioneel. Ook bij feesten is dat. Je voelt je nooit alleen. En doe je dat wel, dan ga je gewoon ergens logeren en je blijft daar zolang als nodig is en dat gebeurt allemaal heel spontaan. Ja, en dan zijn er soms 30 mensen in een klein huis, wat voor jullie vreemd overkomt maar die emotionele ondersteuning is heel belangrijk.

Margot: Dat beperkt zich niet tot familie, het is een sterk gemeenschapsgevoel. Roma leven helemaal in het nu en kunnen goed improviseren. Wat nu belangrijk is daar laten ze al de rest voor vallen. Vandaag een afspraak met een vriendin vastleggen voor binnen een maand? Dat is onbegrijpbaar voor een Roma. Dat botst met onze cultuur

die erg de andere kant uitgaat en alles op voorhand gepland wil zien. Het ene is niet beter dan het andere maar de spiegel is wel interessant. Heb je als Roma-moeder problemen en kan je even niet voor je kinderen zorgen, dan neemt een andere moeder het gewoon over. Als ik dan lees dat er 2.500 jongeren uit de jeugdzorg geen plaats hebben voor de vakantiemaanden... Wij hebben alles geïnstitutionaliseerd. Als er geen structuur van bovenaf is, is het er niet. Bij de Roma wordt de structuur door de gemeenschap gegeven. Of afgedwongen, want dat is de andere kant van die medaille.

Mie: Roma begrijpen ook niet dat wij ouderen naar een woonzorgcentrum sturen.

Merima: Klopt, zorgen voor onze ouders is heel belangrijk bij ons. Zij hebben voor ons gezorgd en wij zijn bijna verplicht dat ook voor hen te doen. Alles gebeurt vanuit liefde, van generatie op generatie. Zelf geef ik dat voorbeeld ook aan mijn kinderen. Onze ouders gaan niet naar een bejaardentehuis, zij zijn altijd bij ons. Het is de eerste en oudste zoon die deze plicht heeft. Als een mama een zoontje krijgt, zal ze meteen ook zeggen: 'Hij zal voor mij zorgen.' Dat is gewoon de regel.

Driemaal M

Het openhartige gesprek rond 'Wij Roma' vond plaats tijdens een Neos-midweek in Vayamundo Oostende. Het werd een podium voor drie straffe dames.

Margot Vanderstraeten vertelt in 'Wij, Roma' het verhaal van 99 persoonlijke ontmoetingen met Roma-mannen en -vrouwen. De verhalen zijn nu eens aangrijpend, dan weer schokkend, schrijnend maar vaak ook gelardeerd met hoop, vreugde en humor. Ze is ook de auteur van bejubelde boeken zoals 'Mazel Tov' en 'Minjan'.

Merima Mehmeti fungeerde als een van de gidsen voor Margot. Zij is oprichter van Bahtale Romnja, een organisatie die zich inzet voor het geluk van Roma-vrouwen. Zij dwong voor zichzelf een aparte positie af in de patriarchale Roma-samenleving, bemiddelt voor en met Roma-families in de spreadstand tussen twee werelden en stimuleert Roma-meisjes die willen verder studeren. Ze werkt ondertussen al 16 jaar als Roma-coach, vandaag bij het CAW.

Mie Debruyne is voorzitter van Neos West-Vlaanderen, een fervent lezer, vrijgevochten vrouw en was – met een onbevagen blik - perfecte gastvrouw voor dit open gesprek.

Mie: "Ik moest af en toe naar adem happen bij de expliciete rol van de schoonmoeder tegenover jonge bruidjes."

Mie: Die bijna 'verplichte' solidariteit is ook een rode draad: de gemeenschapszorg maar ook de expliciete rol van de schoonmoeder, het patriarchaat... Als vrouw moest ik af en toe toch naar adem happen.

Margot: Daar kan je niet omheen, de leefwereld van de Roma is een heel conservatief systeem. De man heeft de macht, met alle mogelijke negatieve gevolgen van dien. Maar niet alle verhalen zijn schrijnend. De verplichte zorg is er en het krijgen van kinderen en liefst van al zonen is het allerbelangrijkste maar je ziet ook een evolutie. Merima bijvoorbeeld is op dat vlak een echte pionier en rolmodel.

Merima: Het is niet altijd gemakkelijk, je bent verplicht bepaalde regels te volgen. Je zorgt voor je eigen familie én je schoonfamilie, je schoonmoeder. Je weet gewoon dat dit jouw taak is. Het is gelukkig niet helemaal negatief. Een vrouw kan spelen met de regels. Ik leef in twee werelden en doe dat altijd. Ik woon niet meer bij mijn schoonmoeder maar ik toon wel respect als ze komt. Ik hoef niet constant voor haar te zorgen of haar huishouden te doen. Maar ik heb dat wel allemaal voor mezelf moeten afdwingen.

Margot: Het is een delicaat evenwicht, een spagaat tussen een moderne en een traditionele wereld. In elke wereld gelden andere omgangsvormen. De wil om te veranderen, om de twee werelden te

combineren is er. Dat lukt op dit moment beter bij Roma-mannen dan bij Roma-vrouwen omdat zij ondergeschikt zijn aan man en gezin.

Soms moet je als Roma tegen jouw gemeenschap en familie het woord 'moeten' gebruiken

Meisjes tussen huwelijk en school

Mie: We kunnen niet om de positie van Roma-meisjes heen. Ze worden niet gemotiveerd in hun schoolambities en het gevaar bestaat dat ze zonder diploma opgesloten raken binnen hun beperkte kring. Hun pad is op voorhand uitgestippeld.

Merima: Ja, dat klopt helemaal. Ik zie veel Roma-meisjes hun schoolmotivatie verliezen. Wat wil je als er vanaf je 13e of 14e al over een huwelijk gesproken wordt? Het is jammer dat niet-Roma meegaan in dit verhaal. Leerkrachten moeten die meisjes blijven stimuleren, in hen geloven. Ik werk vanuit het CAW met Roma-families en ik ga niet over hen oordelen maar die meisjes hebben ondersteuning nodig, van mij, van het CLB... Ik vertel hen 'Ja, je gaat moeten trouwen maar zorg dat je onderhandelt met je schoonmoeder, zorg dat je vader naar het schoolcontact komt.' Ook de samenleving moet hierin een rol spelen. Zonder extra steun zijn die meisjes een vogel voor de kat.

Ik wilde per se studeren voor ik trouwde. Ik heb daar echt voor moeten onder-

handelen met mijn vader en zonder hulp van de leerkrachten was dat nooit gelukt. Het geloof in meisjes is er gewoon niet. Vandaag neem ik die rol op voor die jonge meisjes: 'Ik wil je vader nu spreken, ik ga voor jou pleiten.' Je eigen stem is niet genoeg, je hebt iemand anders nodig die je in de bloemen zet. Toen mijn vader hoorde dat ik het goed deed op school, was hij zo fier en vertelde iedereen dat ik de beste van de klas was. Ik weet niet of dat waar was maar het heeft wel geholpen om mijn humaniora af te maken. Hetzelfde voor mijn rijbewijs. Je wilt niet weten welke strijd ik met mijn vader heb moeten voeren om mijn rijbewijs te mogen halen voor ik trouwde. De derde strijd – die om verder te studeren na de humaniora – heb ik wel verloren. Mijn vader vond het toen welletjes en ik moest trouwen. Ik heb dan moeten onderhandelen met mijn echtgenoot en hem kunnen overtuigen om toch verder te studeren. Mét succes.

Mie: Voor jonge meisjes is 'moeten' dus het nieuwe mogen'?

Merima: Soms moet je tegen jouw gemeenschap, tegen je familie het woord

Merima: "Het persoonlijk puberverdriet van Roma-meisjes wordt niet erkend omdat hun moeders het niet kennen."

'moeten' gebruiken. Als een meisje zegt 'het moet van de juffrouw' dan mag het vaak. Als ik tegen een man zeg dat zijn vrouw Nederlandse les moet volgen, dan mag het plots want ze willen niet in problemen geraken. En zo wordt moeten eigenlijk mogen en kunnen meisjes meer bereiken. Geen grijze zone dus, anders begint het onderhandelen. Er is zeker evolutie maar het is niet makkelijk als vrouw omdat de familiale druk zo groot is. Vaders, ooms, broers, neven... ze moeien zich allemaal.

Mie: Voor meisjes lijkt puberen wel een doodzonde.

Merima: Meisjes moeten alle regels volgen, jongens mogen bijna alles doen behalve wat als 'crimineel' beschouwd wordt zoals drugs of alcohol gebruiken. Zij mogen de hele nacht buiten doorbrengen maar meisjes worden heel zwaar gecontroleerd. Zij dragen immers de eer van de familie. Ze hebben natuurlijk wel vriendinnetjes maar eigenlijk kunnen ze niet echt puber zijn.. Heel individuele gevoelens – zoals persoonlijk puberverdriet - worden niet erkend omdat de moeders het niet kennen. Zij waren op die leeftijd al getrouwd en zo is de cirkel voor hen rond.

Opgeruimd staat netjes?

Mie: De Roma-gemeenschap en de overheid: het is een relatie waar soms wat ruis op zit. Ik moest toch even glimlachen bij het verhaal van het OCMW-bezoek.

Margot: Wij kijken met een westerse bril naar alles wat niet westers is. Kom je bij ons bij een gezin met veel kinderen, dan struikel je gewoon over het

speelgoed. Bij Roma is een onopgeruimd huis – zeker als ze weten dat er bezoek komt – het ergste wat er is. Armoede is een deel van het stigma dat aan Roma kleeft en de overheid denkt vaak dat mensen in armoede niet in staat zijn tot een goede opvoeding. En zo redeneert een OCMW-ambtenaar die in een steriel opgeruimd huis komt, dat de kindjes niet gestimuleerd worden. Met een Roma-coach bij het bezoek – die kan vragen om de kasten even open te doen en het speelgoed te laten zien – is dat meteen opgelost. Eenvoudige vragen, oprechte interesse kunnen veel misverstanden uit de wereld helpen.

Gevoel wordt muziek

Mie: Als je bij Roma woont, dan woon je tussen de muziek. Geen cliché maar werkelijkheid?

Margot: Het delen van een gezamenlijk gevoel is essentieel. En het instrument bij uitstek daarvoor is de viool. Muziek hoort bij hun mondelinge traditie. Ik hoorde ooit een lied, gezongen op een manier waarvan je denkt: 'Daar dient zingen voor.' Je voelt gewoon dat zij een wortel hebben die wij niet hebben, een band met wat het betekent mens te zijn. Jehudi Menuhin, de wereldberoemde violist, riep een stichting in het leven om ervoor te zorgen dat die traditie bewaard blijft. Zij zingen en spelen zonder noten, het is een gevoel dat rechtstreeks

in muziek wordt omgezet.

Merima: Muziek hoort bij ons. Luister maar eens naar 'Djelem, djelem', ons volkslied, onze hymne...

Spreadstand

Mie: Is er binnen die cultuur met sterke traditionele waarden en klassieke man-vrouwpatronen ruimte voor mensen uit de LGBTQIA+-gemeenschap?

Merima: In onze patriarchale gemeenschap is kinderen krijgen het hoogste goed. Openlijk kan je dus niet 'anders' zijn maar er is wel een passieve tolerantie. Het gezin blijft de hoeksteen van de gemeenschap maar er zijn mannen die een dubbelleven leiden. Dat wordt door de vingers gezien zolang er maar niet over gepraat wordt.

Margot: Ik sprak voor het boek ook met enkele transgender mensen maar die verbannen zichzelf uit de gemeenschap. Die verliezen alles. De spreadstand tussen de traditionele wereld en onze wereld blijft toch heel aanwezig in de Roma-gemeenschap. Er is toenadering, er is evolutie maar het zou - zowel praktisch als qua geweten - toch wringen helemaal westers te moeten worden. Door hen te ontmoeten, een verhaal en een gezicht te geven, heb ik meer begrip gekregen én ben ik van hen gaan houden. Er zit iets in mijn bloed nu, een soort vitamine die me sterker maakt. Wie weet, komt er nog een vervolg...

Merima: Hopelijk draagt het boek bij om Roma als volwaardige mensen te zien, voorbij de clichés. Besef dat mensen ook anders kunnen zijn. Luister naar hen en hoor wat ze te vertellen hebben. Geloof in mensen.

Kies voor een Omnipas 65+ en geniet van je vrijheid

Reis 1 jaar
onbeperkt voor

€ 67

Naar de markt, het theater of een koffie drinken met vrienden?
Met een 65+-abonnement reis je overal makkelijk naartoe. Want
je reist **een jaar lang onbeperkt met de bus en (Kust)tram**.
Koop je Omnipas 65+ online of in een Lijnwinkel.

Alle info op delijn.be/65plus

Beweeg mee

Vaccinatie is kinderspel, maar niet voor ouderen

In België zijn vaccinatieprogramma's voor kinderen al jarenlang goed uitgebouwd, maar bij 65-plussers blijft de vaccinatiegraad achter. Terwijl wetenschappelijke studies keer op keer aantonen dat vaccinatie op latere leeftijd ernstige infecties zoals griep, pneumokokken en RSV voorkomt, blijft de Belgische vaccinatiegraad van 65-plussers structureel onder de aanbevolen graad van 75 %: zo is slechts 13,6 % van de kwetsbare mensen, onder wie 65-plussers, gevaccineerd tegen pneumokokken. Dit brengt niet alleen een verhoogd gezondheidsrisico en druk op de ziekenhuizen met zich mee, maar bedreigt ook de zelfstandigheid van onze senioren.

Emelie Pauwels

Ouderen hebben er baat bij

Naarmate het menselijk lichaam ouder wordt, verzwakt het immuunsysteem. Dat betekent dat een infectie een zware tol kan eisen: hospitalisaties, langdurige revalidatie en soms blijvende functionele beperkingen. Uitgerust met de juiste vaccinaties kan een 65-plusser echter veel langer genieten van een actief leven. Onderzoek toont aan dat gevaccineerde ouderen tot 50 % minder kans lopen op ziekenhuisopnames door griep en tot 60 % minder kans op invasieve pneumokokkeninfecties. Door deze complicaties te vermijden, blijft

iemands kracht, mobiliteit en mentaal welbevinden beter behouden.

Vaccinatie is geen verplichting maar een weloverwogen keuze voor gezondheid, autonomie en levenskwaliteit.

Vaccinatie biedt ook concrete financiële voordelen. Een langdurig ziekenhuisverblijf of revalidatiecentrum brengt hoge kosten met zich mee, niet alleen

voor het zorgsysteem. Data uit andere Europese landen laten zien dat elke euro geïnvesteerd in een griepvaccinatie of pneumokokkenvaccinatie vier tot vijf euro aan potentiële zorgkosten kan besparen. Voor ouderen zelf betekent dit minder stress over medische facturen, en voor de maatschappij minder druk op ziekenhuisbedden en wachttijden. Daarnaast zorgt een infectie vaak voor meer afhankelijkheid en bijkomende druk op de omgeving: mantelzorgers en familieleden moeten extra zorg organiseren of aanpassingen in huis overwegen.

De samenleving en extra kwetsbaren genieten mee

Naast individuele winst is er een belangrijke maatschappelijke component: collectieve bescherming. Wanneer een groot deel van de bevolking – inclusief senioren – gevaccineerd is, daalt de verspreiding van besmettelijke ziekten en beschermt het vooral de mensen met een verhoogde kwetsbaarheid zoals 65-plussers. Een hoge vaccinatiegraad beschermt ook mensen die om medische redenen geen vaccin mogen krijgen (zoals kankerpatiënten wanneer ze chemo krijgen). Senioren vervullen hierin een voorbeeldfunctie. Door zich te laten vaccineren, dragen zij bij aan een veiligere leefomgeving voor zichzelf en kwetsbare groepen, en verminderen ze het algehele ziekteverzuim in gezinnen en de samenleving.

Prof. Dr. Pierre Van Damme: vaccinatie is cruciaal

“Veel 65-plussers onderschatten het risico op ernstige infecties zoals het RSV-virus (respiratoir syncytieel virus), omdat ze zichzelf als gezond beschouwen. Dit is soms een gevaarlijke misconceptie”, waarschuwt vaccinoloog Pierre Van Damme (66j.). “RSV is een vaak onderschatte ziekte bij ouderen en veroorzaakt in 10% van de ziekenhuisopnames door longklachten of complicaties bij bestaande aandoeningen. Vaccinatie is cruciaal om deze kwetsbare groep te beschermen. Een prik, zoals het RSV-vaccin, biedt maar liefst 80 à 90% bescherming tegen ernstige luchtweginfecties en dat voor ongeveer drie jaar. **Het is van essentieel belang dat we het bewustzijn over het belang van vaccinatie bij ouderen vergroten en de misvattingen wegnemen. Door dit te doen, helpen we hen langer gezond, onafhankelijk en actief te blijven.**”

Onbekend maakt onbemind

Ondanks deze voordelen zien we in België nog verschillende barrières die vaccinatie in de weg staan. Zo denken 65-plussers dat ze nog te jong zijn voor deze specifieke vaccinaties, ervaren veel ouderen onzekerheid over mogelijke voordelen en bijwerkingen en krijgen

ze vaak onvoldoende of moeilijk te begrijpen informatie over de meerwaarde van vaccinatie op oudere leeftijd. Daarnaast is toegankelijkheid een belangrijk knelpunt: verplaatsing naar vaccinatiecentra, beperkte beschikbaarheid van vaccinatoren en complexe online registratie vormen logistieke drempels.

Samen sterk voor ouderenvaccinatie: Neos onderneemt actie

Om beter in te spelen op de noden van senioren, hebben we een korte, anonieme enquête gelanceerd. Daarmee wil Neos bijdragen aan een betere bescherming van 65-plussers tegen ziekten zoals griep en pneumokokken. Met deze campagne willen we de vaccinatiegraad bij ouderen versterken.

Vul de enquête in

Via de QR-code kan je de enquête eenvoudig digitaal kan invullen. De resultaten worden anoniem verwerkt en zullen gebruikt worden om beleidsmakers te informeren en overtuigen van gerichte actie. Zo kunnen we samen bijdragen aan betere preventie en gezondheid voor iedereen op latere leeftijd. Daarnaast verzamelen we getuigenissen van ouderen die persoonlijke ervaringen hebben met bepaalde vermijdbare ziekten en de impact daarvan op hun dagelijks leven. Deze verhalen geven een gezicht aan de cijfers en benadrukken de noodzaak van preventie.

Laat je stem horen in het parlement

We sluiten het initiatief af met een bijzonder sensibiliseringsevenement op **13 november** in het Federaal Parlement in Brussel, in samenwerking met parlamentslid Jan Bertels. Geïnteresseerde Neos-leden worden gekoppeld aan een parlamentslid, die ze met een door ons voorbereide geschreven brief uitnodigen, en gaan samen in gesprek over vaccinatie bij ouderen. Er is een interactieve tentoonstelling, toespraken van experts, en ruimte voor dialoog. Het programma omvat ook een rondleiding in het parlement en een gezamenlijke lunch. We doen hierbij een warme oproep om deel te nemen aan deze bijzondere dag van ontmoeting en bewustwording. Wie wil deelnemen, kan zich inschrijven via de QR-code of gewoon door een mailtje te sturen naar welkom@neosvzw.be.

Evenement op 13 november

Vul de enquête in

Jij bent een vriend van mij

Een 'Vriend op voorschrift' voor een langer en gelukkiger leven

Over de liefde raken we niet uitverteld of uitgezongen. Vriendschap lijkt wel het ondergeschoven broertje van de grote romantische liefde. Wetenschapster Marie-Anne Vanderhasselt schat de vriendschap wél naar waarde en wijdt er haar neurologisch onderzoek aan. Wat blijkt? Vriendenrelaties zorgen voor een langer en kwalitatiever leven. En omdat wij bij Neos oude en nieuwe vriendschappen koesteren, wilde Neos-directeur Martin De Loose daar het fijne van weten.

Grete Cornelis

Martin: Zoveel mogelijkheden tot contact en je toch soms zo eenzaam voelen. Het is de keerzijde van het drukke digitale tijdperk. Wat vroeger zo gemakkelijk scheen – spontane contacten op

straat – heeft vandaag een duwtje in de rug nodig.

Marie-Anne: Veel heeft uiteraard te maken met onze manier van leven. We brengen minder tijd buitenhuis door, gaan

minder naar verenigingen en we stellen ons vaker de vraag 'Wat heb IK nodig?' en vergeten zo dat wat ons écht gelukkig maakt, het contact met de ander is. Het klinkt wat ouderwets maar iemand helpen, kan een mens gelukkig maken. Als mensen zomaar uitgenodigd worden op een straatfeest, kunnen ze zich daar toch eenzaam voelen. Dat verandert helemaal wanneer ze dat straatfeest samen organiseren en afspraken maken. 'Hoe gaan we het aanpakken?' Dat samen naar iets toewerken, zorgt ervoor dat je je beter geïntegreerd voelt. Het 'ei-

genaarschap' werkt heel motiverend en zo wordt de beleving ervan en de band tussen de aanwezigen helemaal anders.

De schaamte voorbij

Martin: Het sleutelwoord – dat intussen ook een modewoord is geworden – is verbinding. Klinkt eenvoudig maar is complex.

Marie-Anne: Als je eenzaam bent, ben je hypersensitief voor gevaren. Je brein is daar heel alert voor en zet zich schrap tegen mogelijke afwijzing, het gevoel van er niet bij te horen. En hoe eenzamer je wordt, hoe moeilijker het wordt om verbinding te maken en hoe langer iemand alleen is, hoe moeilijker het is om de stap te zetten. Denk maar aan de coronatijden. Mensen worden moe als ze lang alleen zijn en zijn dan ook steeds minder geneigd om naar buiten te gaan. Terwijl als je afsprekt met iemand en je lacht, dan krijgt je allemaal hormonale shots waardoor je gemotiveerd wordt om dit opnieuw te doen en je hebt nadien ook veel meer energie. Het is veel meer dan dat maar het start dus wel met initiatief nemen en elkaar in levende lijve te zien.

Martin: Die sociale verbondenheid heeft volgens jouw onderzoek een grote invloed op je welbevinden.

Marie-Anne: Het gevoel ergens bij te horen en met stress te kunnen omgaan, zijn meebepalend om gemotiveerd te blijven om een gezonde levensstijl aan te houden. Er spelen dus drie componenten: ge-

Het vriendschapsboek en De Verenigingspil raken dezelfde snaar: warme vriendschapsrelaties zorgen voor een gezonder en gelukkiger leven

drag, psychologie én sociaal contact. Vandaag is de slinger een beetje doorgeslagen naar de ik-gerichte zelfzorg. Wat heb IK nodig om me goed te voelen. Je ziet dat bijvoorbeeld in de fitnessrage. Doe je dat in je eentje, tussen alle andere to do's door, dan blijf je eigenlijk bezig. Sociale contacten brengen je meer in het nu. Sport je samen, blijf je nog even hangen aan de toog voor een praatje, neem je wat tijd voor de ander, dan wordt ook je brein gezonder en fitter. Zelfzorg, het bewuste ME-time dat nu zoveel gepromoot wordt, moet je zeker aanvullen met WE-time. Investeren in de kwaliteit van je relaties zorgt voor een langer én gelukkiger leven. De frequentie van samenkomsten met mensen die je vertrouwt en waar je jezelf bij kan zijn, blijkt een voor-speller voor je bescherming tegen depressie. Met anderen praten, eerlijk durven zijn, de schaamte en emoties voorbij, het kan helend zijn.

Oude en nieuwe vrienden

Martin: Vaak gaan vriendschappen al een hele tijd mee, nieuwe netwerken uitbouwen blijkt moeilijker.

Marie-Anne: Klopt. Vrienden van de jeugdbeweging of uit je sportclub bijvoorbeeld gaan vaak een heel leven mee. Tegenover hen staan we ook een pak minder kritisch. We hebben met hen een gezamenlijk geheugen dat de vriendschap alleen maar versterkt. Maar ook dan kan het moeilijk zijn om de vriendschap te onderhouden. We hebben het allemaal zo druk en dan twijfel je 'Zou ik wel naar dat weekend in de Ardennen gaan?' Mijn antwoord: natuurlijk, het zal je energie geven maar hou het simpel, leg de lat niet te hoog, investeer in het mo-

Wie is Marie-Anne Vanderhasselt?

Marie-Anne Vanderhasselt is klinisch psycholoog, professor en hoofdonderzoeker aan het labo Experimentele Psychiatrie van de Universiteit Gent. Piekeren en stress zijn haar onderzoeksdomeinen. Ze legt de brug tussen wat er gebeurt in onze hersenen en hoe we ons voelen. Ook zij schaaft zich volop achter De Verenigingspil.

Jij bent een vriend van mij

Vrienden zorgen ervoor dat we langer en gelukkiger leven. In het boek 'Jij bent een vriend van mij' onderzoekt Marie-Anne Vanderhasselt de waarde van vriendschap. Zorgvuldig uitgekozen citaten, interessante wetenswaardigheden, fijne weetjes en een heel goed gevoel: de topingrediënten van het ideale (geschenk)boek voor wie zijn vriendschappen naar waarde wil schatten.

Wil je het boek bestellen of Marie-Anne uitnodigen voor een lezing? Surf naar www.onderhoogspanning.be/je-bent-een-vriend-van-mij/

ment van samenzijn. Het hoeft niet het perfecte plaatje te zijn, gewoon wat hamburgers op de barbecue is ook ok. Voor nieuwe vriendschappen ligt het wat complexer en dat vraagt meer tijd. Neem die tijd, ontdek wie je ligt en bouw dan aan die vriendschap. Neem initiatief, wees je bewust en doe het in kleine stapjes.

Vriendschapsverdriet

Martin: Soms loopt een vriendschap ongewild af. Mensen worden plots 'ge-ghost'. Iemand met wie ze dachten een goede band te hebben, verdwijnt uit hun leven zonder uitleg. Die teleurstelling kan pijn doen.

Marie-Anne: Dat lijkt dan heel sterk op liefdesverdriet. Vriendschap is een soort liefde en bestaat uit genegenheid en aantrekking tot de ander. Vriendschap is de meest onderschatte vorm van liefde, zegt Uus Knops. Je kan een romantische partner hebben maar een goede vriend is veel meer dan dat. Als we geluk echt willen begrijpen, zullen we ook vriendschap en soci-

ale connectie beter moeten begrijpen. Dat verklaart ook meteen waarom sommige alleenstaanden zich toch goed in hun vel voelen. Vaak is dat omdat ze kunnen terugvallen op een kwalitatief sociaal netwerk.

Martin: Sommige mensen doen zich stoer voor 'Ik heb niemand nodig' maar ontdooien dan als een ijsblok als er kinderen in de buurt komen. En nu iedereen met de smartphone in de hand zit, wordt de drempel om contact te leggen alsmaar hoger.

Marie-Anne: Er komt altijd een beetje durf bij te pas om nieuwe contacten te leggen. Het is niet zo moeilijk maar je moet het wel leren. Ook als iemand zich slecht voelt. Je moet niet meteen denken dat je een oplossing moet bieden. Je moet er gewoon voor zorgen dat de emotie een plaats krijgt en tonen dat je hier en nu tijd hebt... Dat zijn vaardigheden die je kan leren. Dat is een gedeelde en gemeenschappelijke verantwoordelijkheid. Ouders, school, overheid en samenleving. Iedereen dus.

Blauwe zones

Martin: Het gezondheidsdenken evolueert gelukkig: naast onze fysieke en psychische is er nu een toegenomen bewustwording rond onze sociale gezondheid.

Marie-Anne: Wij houden van veiligheid en vertrouwen. Dat is de basis van alles. We hebben nood aan een veilig netwerk waar verbinding kan ontstaan en waar je je kan ontplooiën. Dat kan bijvoorbeeld perfect in het verenigingsleven.

In de wereld zijn er een paar 'Blauwe zones', gebieden waar mensen opvallend langer en gezond leven. Opmerkelijke vaststelling: in die gebieden is het gevoel om tot een gemeenschap te behoren sterk aanwezig. Ouderen voelen er zich langer een deel van het geheel en zijn tot hoge leeftijd sociaal actief.

Nieuwe vriendschappen sluiten, is complexer dan oude onderhouden. Dat vraagt tijd. Neem die tijd

Martin: Als we weten waar een deel van oplossing ligt, hoe komt het dan dat overheden er zo weinig op inzetten?

Marie-Anne: Goede vraag. Nochtans zou het inzetten op sociale gezondheid zich meteen terugbetalen in verminderde uit-

gaven voor de gezondheidszorg. En soms zit het in kleine dingen. Zet banken in het park geen twee meter naast elkaar maar tegenover elkaar. Zo creëer je meteen een uitnodiging tot gesprek...

Vriendschap op voorschrift

De stap naar het verenigingsleven kan een eerste zijn op een pad naar meer verbinding en meer vriendschap. Daar zijn we bij Neos heilig van overtuigd en dat bewijzen ook de vele reacties van enthousiaste leden op de activiteiten in onze 230 clubs. Van daar uit was het maar een kleine stap naar de ontwikkeling van De Verenigingspil.

Neos-directeur Martin De Loose: 'Als we alle moois van een vereniging in een doosje konden stoppen en ervoor zorgen dat artsen dit als een alternatief of aanvulling zien op medicijnen, zou dat geen wereld van verschil maken?' Dit idee lag aan de basis van De Verenigingspil die de drempel naar het verenigingsleven wil verlagen. Dat kan Neos zijn maar evengoed een andere vereniging. Belangrijk is dat de vereniging bij jou past. Een goed onthaal, een goed contact, die klik voelen... Het kan het begin van een nieuwe vriendschap worden.

Intussen hebben al zo'n 50 organisaties en verenigingen De Verenigingspil onderschreven. Van apothekers en artsen tot ziekenfondsen en zorgorganisaties: steeds meer professionele spelers in de zorg sluiten aan bij het initiatief om mensen toe te leiden naar het rijke verenigingsleven.

Nu de overheid nog. Want het beleid kan hier wel degelijk een grote rol in spelen. Het is een mooi teken aan de wand dat de bevoegdheden Cultuur en Welzijn in één hand zitten, bij minister Gennez. Zelf ziet ze geen onderscheid. **Caroline Gennez:** 'Cultuur is welzijn en welzijn is cultuur. Decennia geleden ontdekte men dat sport en bewegen goed was voor de gezondheid en werd dat volop gepromoot. Nu komen we in de fase dat dit ook voor cultuur zou moeten gelden'.

Meer info? Surf naar www.deverenigingspil.be

Maak een reis door de tijd in Train World

Interessant en uitgebreid groepsaanbod.
Laat je verrassen door de wonderlijke
wereld van de trein.

MEER INFO EN RESERVEREN?

trainworld.be

reservaties@trainworld.be

+32 (0)2 224 75 88

Train World
Station Schaarbeek
Prinses Elisabethplein 5
1030 Brussel

EXPO
**NMBS,
BEZET
BEDRIJF**

Van 26.09.25
t.e.m. 08.05.2026

Ontdek
Aragon
Verborgen parel van het
Spaanse binnenland

van zaterdag 20 september
tot zondag 28 september

- Unieke romaanse bouwwerken
- Overnachten in een parador en 5-sterrenhotel
- Eeuwenoude steden en dorpen
- Natuur op z'n mooist
- Nederlandstalige gids

Reizen **Patteeuw**
Moorslede

Jouw belangen, onze zorgen

Neos verdedigt voor en achter de schermen de belangen van ouderen

Op diverse fronten staat Neos op de bres om de belangen van haar leden te verdedigen. Dat doen we met eigen acties en initiatieven maar ook en vooral in samenwerking met anderen – zoals de Vlaamse Ouderenraad en UNIZO – voor méér daadkracht en effect.

Zorgcoalitie: Neos spreekt zich uit

Op 3 juli organiseerde de Vlaamse Ouderenraad een denkdag omtrent ouderzorg. De uitdagingen zijn bekend en de oplossing vergt een planmatige, intersectorale en beleidsdomein-overschrijdende aanpak. De coalitie die op de been gebracht werd, was zeer divers en uiteraard mocht Neos hier niet ontbreken. Neos was goed vertegenwoordigd in de gesprekken met 3 beslagen leden (Raymond Wauters, Annemie De Clerck en Nicole Ghijsels) en 2 verslaggevers (Ivo Stockx en Jean Vrijnsen). De stem van Neos werd dus duidelijk gehoord. Afwachten nu of de wijze woorden ook doordringen in de cenakels van de besluitvorming.

Rondetafel over cultuur, welzijn en gezondheid

Het is intussen al diepgaand bewezen: kunst en cultuur beïnvloeden ons welzijn en onze gezondheid positief. In de praktijk bestaat er al

zoiets als 'Cultuur op voorschrift' waarbij zorgprofessionals doorverwijzen naar culturele activiteiten als aanvulling op of alternatief voor traditionele medische behandelingen voor mensen die kampen met eenzaamheid of neerslachtigheid. Het beoogd effect is dat mensen door deelname aan culturele activiteiten hun sociale contacten versterken, hun creativiteit uiten, nieuwe vaardigheden leren en meer plezier in het leven ervaren wat uiteraard positieve effecten heeft op hun welzijn en gezondheid. Het verenigingsleven – door Neos gesymboliseerd in De Verenigingspil – past perfect in dit kader. Neos bracht ze dan ook actief in tijdens de rondetafel die minister Gennez over het thema organiseerde.

Petitie euthanasie bij dementie

Professor Wim Distemans is een graag geziene gastspreker bij Neos. Hij behandelt het levens-einde en het euthanasievraagstuk op een heel serene manier. De huidige wetgeving – mensen kunnen enkel euthanasie krijgen als ze volledig bewust en wilsbekwaam zijn – leidt soms tot schrijnende situaties, zeker bij mensen met dementie. Hij pleit er daarom voor om de wet – met grote omzichtigheid – terug op de politieke agenda te plaatsen. Een petitie hierover kan je ondertekenen via www.leif.be/home.

Kwaliteit van onze woonzorgcentra

9 op de 10 bewoners voelen zich veilig en gerespecteerd in onze Vlaamse woonzorgcentra maar er is wel meer aandacht nodig voor het relationele en sociale leven. Dat zijn een paar opmerkelijke vaststellingen van een unieke en grootschalige bevraging naar leven, wonen en verzorgd worden in onze woonzorgcentra. Een aantal (bestuurs-) leden van Neos ging als enquêteur op stap om dit alles in kaart te krijgen. We willen hen hiervoor uitdrukkelijk bedanken. Het volledige rapport kan je nalezen op www.vlaamse-ouderenraad.be/resultaten-kwaliteitsbevraging.

Ouderen nemen 'Right to Challenge'

Het 'Right to Challenge', of het 'Recht om uit te dagen', is een initiatief waarbij burgers of verenigingen de overheid kunnen uitdagen om een bepaalde taak over te nemen als ze denken dat ze dit beter of goedkoper kunnen. Het is een vorm van burgerparticipatie die de Vlaamse overheid wil invoeren op lokaal niveau, geïnspireerd door het voorbeeld van Engeland en Nederland. In Willebroek namen enkele senioren dat recht in handen om een Ouderenraad te installeren die vanaf 2026 zal functioneren als adviesorgaan voor het ouderenbeleid. Ouderen als volwaardige partner voor het lokale beleid is de ambitie van zowel het schepencollege als de ouderen zelf, onder wie Eric Bradt, ere-nationaal secretaris van Neos vzw.

Luc Vandewalle coördineert binnen Neos de belangenbehartiging en zetelt namens Neos in de Vlaamse Ouderenraad en de Federale Adviesraad voor Ouderen. Wil je meer weten over de thema's in dit artikel? Heb je andere vragen of bedenkingen rond belangenbehartiging? Stuur ze naar welkom@neosvzw.be.

Vrolijk atheïst, vrijdenker én vrijmetselaar

Een tête-à-tête met Jean Paul Van Bendegem

Gerenommeerd auteur en voordrachtgever, wiskundig ‘genie’, inspirerend filosoof en in zijn vrije tijd toneelspeler én gast in verscheidene tv-programma’s. Zo kan je Jean Paul Van Bendegem omschrijven in een notendop. Maar zoals uit mijn tête-à-tête van vandaag zal blijken, omvat deze notendop nog heel wat meer lagen en facetten. Ontdek het onuitgegeven verhaal van Jean Paul Van Bendegem.

Tekst: Emelie Pauwels, Foto’s Tom Abeloots

Het is een publiek geheim dat Jean Paul Van Bendegem vrijmetselaar en (vrolijk) atheïst is. Maar hoe kom je bij de vrijmetselaars terecht? Wat gebeurt er tijdens deze mysterieuze bijeenkomsten? Gelooft een atheïst dan in werkelijk niets? Jean Paul vertelt ons vandaag alles over zijn weg naar de vrijmetselarij en zijn invulling van het atheïsme, maar bovenal over de kracht van religieuze diversiteit.

Romeo & Julia 2.0

Om de religieuze mengelmoeis in zijn jeugd te kunnen begrijpen, moeten we even teruggaan naar de ouders van

Jean Paul. Zijn grootvader en vader waren gereformeerde protestanten die handelden in fruit en groenten. Zijn moeder was dan weer de dochter van een diepgelovige Rooms-katholieke kruideniershandelaarster. Je voelt het al komen, het zou zo een moderne versie van Romeo en Julia kunnen zijn. Gelukkig – Jean Paul is het levende bewijs ervan – kende deze romance wel een gelukkig einde. **Jean Paul:** ‘Je zou denken dat een dergelijke relatie gedoemd is om te mislukken. Zoals mijn protestantse grootvader altijd zei: ‘Twee geloven op één kussen, daar slaapt de

duivel tussen’. Dat geeft nu ook niet bepaald veel hoop op een goede afloop’. Met zijn moeders keuze om over te stappen naar het protestantisme verdween de duivel misschien uit het bed, maar de heiligen niet van het toneel. **Jean Paul:** ‘Ik ben opgegroeid met beide werelden, de protestantse leer binnen ons gezin en bij mijn grootouders langs moederskant de katholieke beleving van het geloof. Dat ik beide levensbeschouwingen heb mogen ervaren, heb ik altijd zeer verrijkend gevonden. Ze mogen dan wel verschillend zijn in hun uiting en beleving van het geloof,

maar in wezen hebben ze hetzelfde doel: zingeving opbouwen.'

Tussen woord en daad

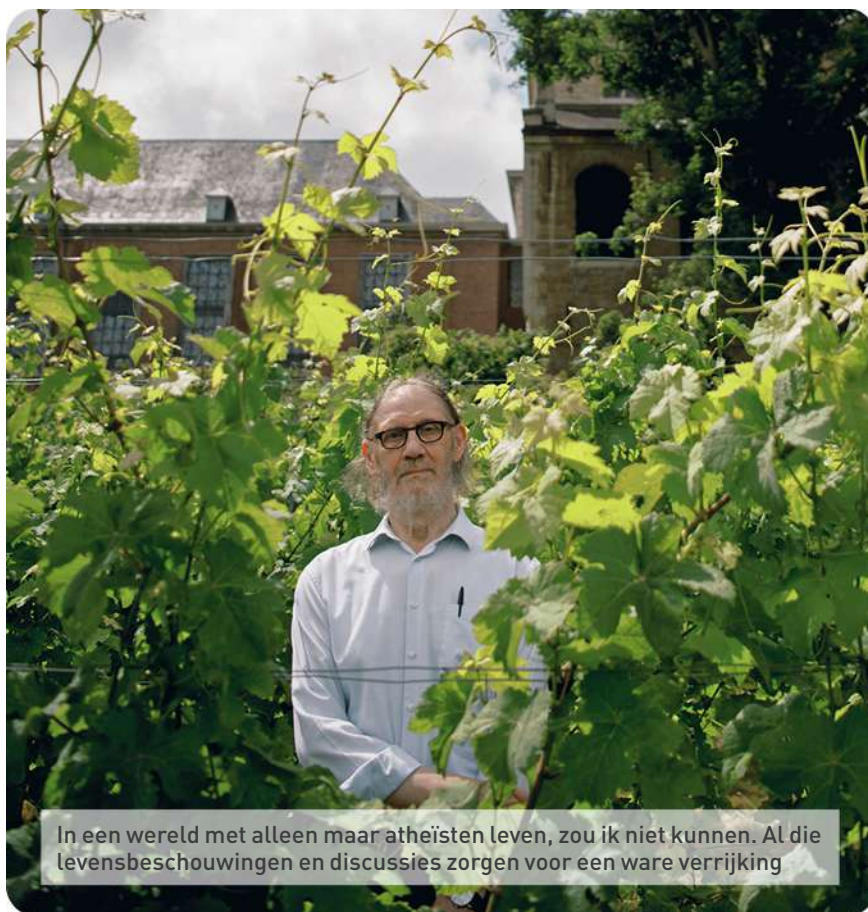
Jean Paul: 'Het protestantisme is echt een religie van het woord. De (Bijbel-) teksten – en de studie hiervan – staan centraal. Hierdoor hebben protestanten eerder een abstracte en meer individuele relatie met God dan katholieken. Zo is in een protestante dienst de eucharistie onbestaande en staan vooral de gebeden en psalmen centraal. Het was dus altijd hopen op een paar goede zangstemmen in het publiek. De katholieken beleven hun geloof dan weer heel concreet, met de nodige rituelen. Zo brandde mijn katholieke grootmoeder steevast een kaars als ik een examen had, zelfs als ik al op de universiteit zat. Deze rituelen hebben me altijd aangetrokken, misschien was daar al een eerste steen voor mijn pad naar de vrijmetselarij gelegd'. Maar de religieuze mengelmoes bleef niet bij alleen het protestantisme en het katholicisme. **Jean Paul:** 'In Gent – waar ik ben opgegroeid – had je twee protestantse scholen, maar mijn vader zag zo'n protestantse school niet echt zitten. Een katholieke school was uiteraard ook uit den boze, dus ging ik naar de staatsschool. Daar kon je je vak levensbeschouwing zelf kiezen, maar toen mijn vader hoorde welke dominee de protestantse studie zou geven, werd deze optie resoluut van tafel geveegd. Even ter info, als er één ding is waar protestanten in uitblinken, dan is het wel in discussiëren. Door de Bijbelstudie zijn er in het verleden al heel wat dispuuten ontstaan en je kan er prat op gaan dat 90% van die dispuuten resulteerde in een

splitsing. Zo was er de discussie over de slang in het Aards Paradijs: Kon die spreken of niet? Volgens de ene groep wel, want het staat letterlijk in de Bijbel, volgens de andere groep moest je het metaforisch opnemen. Deze laatsten werden 'de rekkelijken' genoemd. De ene protestant is dus de andere niet. Zo kwam ik dan uiteindelijk in de lessen zedenleer terecht. De derde levensbeschouwing die mijn jeugd heeft vormgegeven.'

Van vraagstukken tot levensvragen

Jean Paul: 'In het middelbaar was wiskunde altijd mijn vak, dus mijn studie-

keuze aan de universiteit was snel gemaakt. Maar ik miste iets en nadat ik mijn studie had afgemaakt, besloot ik om filosofie te gaan studeren. Met mijn gelovige ouders zou je denken dat dit een heftige discussie tot gevolg had, maar niets was minder waar. In het protestantisme speelt het geweten een cruciale rol, want volgens de protestantse leer spreekt God met jou door de stem van je geweten. Dus je geweten volgen, is God volgen. Maar dat betekent ook dat je de gevolgen van je acties zonder morren moet accepteren. Onder het mom "wie zijn gat brandt, moet op de blaren zitten". Gelukkig heb ik aan mijn studie geen blaren overgehouden. Velen

In een wereld met alleen maar atheïsten leven, zou ik niet kunnen. Al die levensbeschouwingen en discussies zorgen voor een ware verrijking

denken dat mijn studies de reden zijn waarom ik me nu als atheïst beschouw, maar dat is zeker niet het geval. De weg naar het atheïsme is langzaam gegroeid, veelal onbewust. In mijn tienerjaren had ik al afscheid genomen van het protestantisme, door niet toe te treden tot de protestantse gemeenschap. Voor de protestanten moet de toetreding tot de gemeenschap een bewuste keuze zijn en word je dus pas op je veertien à vijftien jaar gevraagd of je wil toetreden. Ofwel zeg je ja, ofwel zeg je driemaal neen. Je kan er achteraf nog uitstappen, maar dan moet je vooraan in de kerk neen zeggen en dat wilde ik mijn ouders niet aandoen. Dus zei ik bij de eerste keer al resoluut neen, want als het erop aan zou komen, kon ik me nog steeds bedenken en ja zeggen. En tijdens mijn studententijd... Tja, laat ons zeggen dat mijn zoektocht eerder aards dan spiritu-

***Net zoals
'de protestant'
niet bestaat,
bestaat ook
'de atheïst' niet***

eel was. Ik vind het ook altijd vreemd dat het atheïsme als een louter beredeneerde keuze wordt voorgesteld. En zo eenduidig... Net zoals dé protestant niet bestaat, bestaat ook dé atheïst niet. Vandaar dat ik mijn boek 'De Vrolijke Atheïst' mijn visie op het atheïsme heb geschetst, waarbij je zal merken dat ik het atheïsme als een (positieve) levenswijze zie, eerder dan als een bedachte levensbeschouwing. Maar in een wereld leven met alleen maar atheïsten, dat zou ik niet kunnen. Al die levensbeschouwingen en discussies zorgen voor een ware verrijking. Zo was het op den

duur een echte religieuze mengelmoes aan de feesttafel in mijn ouderlijk huis. Ikzelf als atheïst, mijn protestantse ouders, mijn ene broer die zich bekeerd had tot het katholicisme en mijn andere broer die was toegetreden tot de Jehova's. En geen vuiltje aan de lucht. Zolang we ons maar aan de ene regel van mijn vader hielden: "Geen woord over religie of je vliegt buiten". Je ziet, ik spreek uit ervaring'.

Het mysterie van de vrijmetselarij

Jean Paul: 'Er hangt een mysterieuze sluier rond de vrijmetselarij, met heel wat spectaculaire verhalen tot gevolg. Maar ik zal je moeten teleurstellen. Binnen de muren van de vrijmetselaarsloge vinden geen obscure rites of mysterieuze wonderen plaats. In de eerste plaats is de vrijmetselaarsloge een plaats van samenkomen en verenigen van gelijkgestemden, maar dan met een speciaal klopje op deur als toegangsticket. Er zijn heel wat theorieën over het ontstaan van de vrijmetselarij – sommigen gaan zelfs terug tot de Egyptische farao's – maar in wezen is het ontstaan als een christelijk genootschap tijdens de religieuze disputen in Engeland (protestanten versus katholieken). Men zocht een veilige plaats om samen te komen en in gesprek te gaan, waar geloof geen expliciete rol speelde. Dus het is geen wonder dat een van de primaire regels was dat er niet gesproken werd over religie. Dat is zelfs tot op de dag van vandaag zo. In sommige vrijmetselaarsloges kunnen vrome katholieken, devote moslims, atheïsten en spiritualisten samenkomen, iedereen is gelijk, ongeacht hun

Wist je dat Jean Paul Van Bendegem ook een van onze FOERT-ambassadeurs is? Herbeluister zijn aflevering van de podcast 'POSITIEF oud worden' via www.neosvzw.be.

Mijn levensmotto is: 'Het kan nog altijd zijn dat de ander gelijk heeft.' Want ook al beseffen we het niet altijd, onze levens lijken meer op elkaar dan dat ze verschillen

geloof. En de discretie en de gesloten aard van deze gemeenschap, die is ook terug te voeren tot het geloof. Tot op de dag van vandaag wordt de vrijmetselarij veroordeeld door het Vaticaan. Als je dan bedenkt dat in het verleden vrijmetselaars werden vervolgd en veroordeeld, dan snap je vanwaar de discretie komt. Al is die discretie tegenwoordig soms ver te zoeken. Zoek aan het Sint-Pieters station in Gent maar eens een echte Gentse taxichauffeur en zeg hem dat je op zoek bent naar de loge, hij zet je zonder twijfel in de juiste straat af. En als je niet zeker bent van het nummer, gewoon even vragen aan de buurtbewoners, die wijzen het je wel aan. Moeilijk te vinden zijn we dus niet, maar toegang tot de loge krijgen is iets anders. In principe word je officieel gevraagd door twee vrijmetselaars, die je

dan voorstellen als kandidaat. Dan volgt er een hele procedure waarin wordt gepeild of de vrijmetselarij iets voor jou is. Als je al geen fan bent van rituelen, dan laat je deze trein best passeren. Rituelen zijn heel belangrijk binnen de loge, maar daarnaast worden ook bouwstukken (lezingen) gegeven. Die kunnen gaan van politieke kwesties tot de invloed van sociale media. Al moet er natuurlijk altijd een link zijn met de vrijmetselarij. En wat er zeker nooit mag ontbreken, is het sociale gebeuren. Steevast wordt er voor we de tempel binnengaan samen een glas gedronken en nadien samen gegeten. Want dat is echt de kern van de vrijmetselarij, een gemeenschap waar gelijkgezinden in een veilige omgeving kunnen samenkomen en ideeën uitwisselen, met respect voor ieders visie en mening'.

Een multidisciplinaire duizendpoot

Jean Paul: 'In theorie ben ik met pensioen, maar in de praktijk ligt het toch iets anders. In de internationale academische wereld ben ik nog steeds actief – daar interesseert het hen geen barst of je in pensioen bent, alleen of je iets te vertellen hebt – en daarnaast heb ik ook nog mijn handen vol met boeken schrijven en lezingen geven. Als ik de vraag krijg om een lezing te geven in een middelbare school, zal ik niet aarzelen. De interactie met de jongere generatie vind ik fantastisch. Tijdens mijn colleges ging ik ook steevast tijdens de pauze mijn studenten uitvragen over de nieuwste apps, trends, ideeën. Zo ben ik altijd mee geweest met mijn tijd. Dat ik de kans heb gekregen om les te geven, zal ik dan ook altijd koesteren. Kennis delen en anderen nieuwe perspectieven bieden, dat is altijd een deel van zingeving voor mij geweest. Als ik één levensles zou moeten kiezen om mee te geven? Dan kies ik toch voor mijn eigen levensmotto, naar de uitspraak van de filosoof Hans-Georg Gadamer: "Het kan nog altijd zijn dat de ander gelijk heeft". Ik heb mijn overtuigingen, maar ik kan me steeds vergissen. Een vleugje bescheidenheid in combinatie met een open mind en respect voor andere overtuigingen. Want we beseffen het niet altijd, maar onze levens lijken meer op elkaar dan dat ze verschillen. En met die gedachtegang kan zelfs het meest bonte gezelschap in harmonie samenleven. Ik kan het weten... al kan ik me ook vergissen'.

Er zit meer in een banaan dan je denkt

Van tussendoortje tot circulair wonder

Welkom in de wondere wereld van de banaan! Dat ze krom, geel en zoet zijn, wist je natuurlijk al. Maar dat ze ook symbool kunnen staan voor duurzaamheid en veelzijdigheid, is misschien nieuw. Van gebak en ijs tot textiel en huidverzorging: de banaan biedt verrassend veel mogelijkheden. Lees verder, ontdek hoe je overrijpe bananen kunt redden tijdens de workshop 'Van banaan tot bord' van onze ngo Trias en raak in de ban van de banaan!

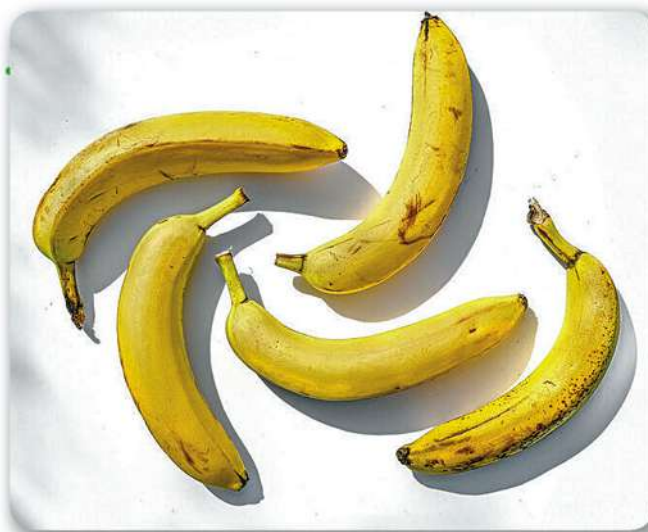
Tekst: Sara Stragier, Trias
Foto's: Tjorven Photography

Wist je dat er wereldwijd elke dag meer dan een miljard maaltijden worden weggegooid? Terwijl honderden miljoenen mensen honger lijden, belanden heel wat verse producten - waaronder ook bananen - vaak onnodig in de vuilnisbak. Gelukkig ligt een deel van de oplossing hiervoor binnen handbereik: bewuster omgaan met wat we kopen, klaarmaken én weggooien.

“Wie dacht dat een bananenschil waardeloos was, heeft het mis. Ze zit boordevol verrassingen voor huis, tuin en keuken”

Meer dan fruit

De banaan is een voorbeeld bij uitstek van hoe je eenvoudig een verschil kan maken. We eten vaak alleen het vruchtvlees, maar de rest van de plant is minstens even waardevol. In andere continenten benutten mensen alle delen van de banaan. In Thailand bijvoorbeeld vervangen de bladeren plastic zakjes in de supermarkt. In Mexico en Indonesië wordt er zelfs mee gekookt. En wist je dat de vezel van een bananenblad zo stevig is dat we er hemden, hoeden en manden mee kunnen weven? Ook de schil kan nog veel meer betekenen dan je zou verwachten. Want wie dacht dat een bananenschil waardeloos was, heeft het mis. Ze zit boordevol verrassingen voor huis,

tuin en keuken. Lees de tips in de kader hieronder en laat je inspireren!

Tweede leven

In een circulaire economie proberen we alle onderdelen van een product zo duurzaam en slim mogelijk gebruiken, zonder iets weg te gooien. Dat kan perfect met een banaan. De schil wordt dan gebruikt voor papier of compost, de vezels voor textiel, het sap voor schoonmaakmiddelen,... Zo geven we elk deel van de plant een tweede leven. Kortom: de banaan is niet alleen goed voor je lichaam, maar ook voor de planeet. Benieuwd hoe je rijpe bananen kan redden van de vuilbak en omtovert tot iets duurzaam én lekkers? Op de volgende pagina vind je twee eenvoudige recepten waarmee je ze een smakelijke tweede kans geeft.

Slimme trucs met bananenschillen

- ✓ Poets zilverwerk en leren schoenen met de binnenkant van de schil
- ✓ Wrijf de schil over kamerplanten voor gezonde glans
- ✓ Gebruik de schil als natuurlijke exfoliant voor een zachte huid
- ✓ Verzacht insectenbeten met een vochtige schil
- ✓ Maak compost van de schil of gebruik ze als voeding voor je tuin

BANANENIJS

Ingrediënten

- ✓ 3 rijpe bananen
- ✓ 1-2 el melk, amandel-melk of kokosmelk
- ✓ 1 theelepel vanille-extract
- ✓ Cacaopoeder, pindakaas of kaneel
- ✓ Toppings zoals pure chocolade, noten, kokosnippers, fruit...

Bereiding

1. Snijd de bananen in plakjes. Steek die in een afgesloten bakje/diepvrieszak en vries ze minimaal 4-6 uur in (lieft een hele nacht).
2. Doe de bevroren plakjes in een blender of keukenmachine. Blend tot een gladde, romige massa.
3. Voeg melk en vanille-extract toe om makkelijker te mixen.
4. Werk eventueel af met cacaopoeder, pindakaas of kaneel.
5. Serveer het bananenijs direct voor een zachte, romige textuur. Vries het ijs 1-2 uur extra in voor een stevigere textuur. Garneer met geschaafde pure chocolade, gehakte noten, kokosnippers of verse vruchten.

BANANENBROOD

Ingrediënten

- ✓ 3 rijpe bananen
- ✓ 200 g amandelmeel
- ✓ 50 g volkoren speltmeel
- ✓ 1 el bakpoeder
- ✓ 2 eieren
- ✓ Eventueel 50 g honing
- ✓ 100 g gedroogde cranberry's
- ✓ 100 g pecan- of walnoten

Bereiding

1. Verwarm de oven voor op 190°C.
2. Prak de bananen, meng het amandelmeel, speltmeel en bakpoeder erdoor.
3. Klop de eieren los en roer deze met eventueel wat honing door het beslag. Schep de cranberry's erdoor.
4. Hak de pecannoten grof en schep ze ook door het beslag.
5. Doe het beslag in een ingevette cakevorm en bak het bananenbrood in 60 minuten bruin en gaar.

Wat is Trias?

Zoals Neos ondernemende mensen verbindt in België, zo doet Trias dat met meer dan honderd verenigingen van ondernemers in Afrika, Azië en Latijns-Amerika. Want verbinding en samenwerking tussen mensen versterkt iedereen. Meer weten? Schrijf je in voor de nieuwsbrief via www.trias.ngo/nieuwsbrief.

Verwen je smaakpapillen met de bananen-workshop van Trias

Meer weten over wat de banaan allemaal te bieden heeft? In de workshop 'Van banaan tot bord' van onze ngo Trias proef je van verrassende bananencreaties en leer je hoe je overrijpe bananen kunt omtoveren tot heerlijke gerechten. Bovendien ga je naar huis met een leuk receptenboekje. Boek deze culinaire ervaring voor je Neos-club via aanbod@trias.ngo of 0473/47 08 75. Meer info via www.trias.ngo/banaanworkshop

Kunst anders beleven

Kunstuur onder de loep

Eind 2019 zetten de broers Joost Bourlon, onder andere ex-CEO Sunair en Plein Vent in Frankrijk, en Hans Bourlon, CEO van Studio 100, Het Kunstuur in Mechelen in de steigers. Hun uitgangspunt was duidelijk: 'Wat zouden wij als museumbezoekers anders doen?' Hun antwoord? 'Laagdrempeligheid is cruciaal'. En om die laagdrempeligheid te vrijwaren, brachten de broers Bourlon met Het Kunstuur vier ingrediënten samen.

1. België boven

In elke tentoonstelling worden topwerken uit de Belgische schilderkunst uit de periode 1850-1950 gepresenteerd. Zo is de Latemse school in elke tentoonstelling dominant aanwezig met namen zoals Constant Permeke, Valerius De Saedeleer, Gustave Van de Woestyne, Frits Van den Berghe, Emile Claus, Albert Servaes en de broers Gustave en Léon De Smet. Ook andere grote namen komen aan bod: James Ensor, René Magritte, Théo Van Rysselberghe, Léon Spilliaert, Rik Wouters en Paul Delvaux. Het fijne aan Het Kunstuur is echter ook dat vergeten kunstenaars in ere worden hersteld. Zo zijn er dit najaar in Mechelen en Roeselare prachtige werken te zien van Georges Creten, Frans Van Hol-

der en Emile Fabry. De periode 1850-1950 was heel rijk aan verschillende kunststromingen. Expressionistische, impressionistische, surrealistische en fauvistische werken wisselen elkaar moeiteloos af in dezelfde tentoonstelling van een dertigtal werken. De meeste werken komen uit privécollecties, aangevuld met bruiklenen van Belgische en buitenlandse musea. Ideaal om de lessen esthetica eens op te frissen.

2. In de spotlights

In Het Kunstuur kijk je een kleine 2 minuten naar elk kunstwerk en de belichting is aangepast aan elk schilderij. Zo heeft elk werk zijn eigen spot en wordt er gespeeld met de intensiteit van het licht terwijl je naar het werk kijkt.

3. De kracht van verhalen

Bij elk kunstwerk wordt er een verhaal verteld door een (on)bekende Vlaming die naast het werk wordt geprojecteerd, ten voeten uit. Altijd is er een link tussen wat je ziet en de persoon die het verhaal vertelt. De korte verhalen kunnen anekdotisch, historisch, emotioneel of humoristisch zijn, maar ze doen je vooral kijken naar het schilderij.

4. Een streling voor het oog én het oor

Het vierde, maar zeker niet het minste, ingrediënt is de muziek van Dirk Brossé die alles aan mekaar verbindt. Dirk kiest uit zijn bestaande oeuvre stukjes muziek die passen bij wat je ziet en hoort.

Foto: artinflanders.be, Hugo Maertens

Jenny Montigny 'De begonia's' uit 1913 met verhaal door Jo De Meyere, vanaf 22 september in de negende tentoonstelling van Het Kunstuur in Mechelen.

Wat maakt Kunstuur net dat tikkeltje anders?

'Hoewel we uiteraard kunst tonen, zijn we allesbehalve een klassieke tentoonstelling. We mikken voluit op de beleving voor de bezoeker, en leunen wellicht nauwer aan bij een bioscoopbezoek dan bij een traditioneel uitje naar een museum. Hopelijk kan Het Kunstuur voor heel wat mensen een opstapje vormen naar andere musea. Ook kinderen vanaf 8-9 jaar volgen vlot. Kunst mag voor ons geen inspanning zijn, het is ontspanning.'

Vanwaar de keuze voor Hasselt, Roeselare en Mechelen?

'Het Kunstuur heeft vandaag drie vestigingen, in Mechelen (de negende tentoonstelling start er op 22 september), Hasselt (daar is even op de pauzeknop gedrukt omdat er belangrijke werken bezig zijn op het plein voor Het Kunstuur) en Roeselare (de derde tentoonstelling start er op 20 september). Waarom we net voor die steden gekozen hebben? We hebben van verschillende steden aanbiedingen van panden

Foto: artinflanders.be, Hugo Maertens

James Ensor 'Zelfportret met bloemenhoed' uit 1883 met verhaal door Jo De Meyere, vanaf 22 september in de negende tentoonstelling van Het Kunstuur in Mechelen.

gekregen om een Kunstuur te starten. Vaak gaat het om kerken en stadhuizen. Historische panden waarvoor men bij voorkeur een culturele bestemming zoekt. We hebben gekozen voor drie provinciesteden en historische locaties in het stadscentrum: Hasselt (historisch stadhuis), Mechelen (Heilige Geestkapel) en Roeselare (Sint-Amandskerk). Als je over een kaart van Vlaanderen een lijn van links naar rechts trekt, zul je zien dat ze het verst mogelijk uit elkaar liggen. Dus we hopen driemaal een nieuw publiek aan te spreken. Tegelijk zijn we blij dat we – en dat is uniek aan ons initiatief – ook provinciesteden de aandacht geven die ze verdienen.'

Hoe raakten jullie geïnteresseerd in kunst en cultuur?

'Onze grootvader, Jos De Bie, werd geboren te Baarddegem op 11 oktober 1900. Hij overleed er op 27 januari 1981. Van 1914 tot 1921 studeerde hij aan de

Foto: Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen, www.artinflanders.be, Hugo Maertens

Jan Van Beers 'De gevallen ster' uit 1874, verhaal door Guido Belcanto, vanaf 20 september in de derde tentoonstelling van Het Kunstuur in Roeselare.

Academie voor Schone Kunsten te Aalst. Gedeeltelijk tijdens de Eerste Wereldoorlog ging hij van Baarddegem naar Aalst, acht kilometer ver, eerst met de fiets, tot de Duitse bezetter hem die afnam, waarna hij verplicht werd om het te voet te doen. Nuchter als hij was zorgde hij eerst voor zijn gezin. Huis schilder en behanger was zijn beroep. De Bie was in 1929 immers getrouwd en werd vader van zes kinderen. Vanaf 1965, toen hij met pensioen ging, werd hij voltijds kunstschilder. Toen waren wij jonge gasten en hij woonde naast ons. We liepen dus vlot binnen en buiten in zijn atelier.'

Dit najaar verwacht Het Kunstuur zijn 400.000ste bezoeker. Info en tickets: www.hetkinstuur.com.

Fantasie als brug tussen generaties

Kasper Bormans en Het Spel van de Verbeelding bij Neos vzw

Wat als een spel niet alleen voor plezier zorgt, maar ook bijdraagt aan een langer, gelukkiger en menselijker leven? Die vraag stond centraal tijdens een bijzondere en warme namiddag bij Neos, waar communicatiewetenschapper en auteur Kasper Bormans Het Spel van de Verbeelding voorstelde.

Sara Stragier

Generaties dichter bij elkaar brengen via fantasie, verwondering en speelsheid, met bijzondere aandacht voor mensen met dementie en kinderen. Dat is de missie van Kasper Bormans. Zijn 'Spel van de Verbeelding' is dus niet zomaar een spel. De bedoeling? Niet winnen, maar verzinnen. Want waar het geheugen faalt, bloeit de verbeelding, en net dat maakt het spel zo bijzonder. Er zijn geen juiste antwoorden, enkel nieuwsgierigheid en plezier. De Neos-collega's mochten zelf het spel ontdekken in groepjes van drie, en het duurde niet lang voordat het terras van het Neos Huis in een fantasiewereld veranderde.

Een kangoeroe, slak en tijger

Adjunct-directeur Grete beet de spits af en draaide haar drie kaarten om. Zij was vanaf nu een handige kangoeroe met

een fles wijn. Met een ondeugende glimlach stelde ze meteen voor om de fles te ontkurken. "Ik ben helemaal klaar voor een feestje." Stafmedewerker ICT Elfi draaide op haar beurt haar kaarten om en veranderde in een nieuwsgierige slak met een Zwitsers zakmes. Ze deed alsof ze voorzichtig elk gereedschap openklapte. "Misschien kan ik je wel hel-

"Het Spel van de Verbeelding is een uitnodiging om echt samen te zijn, los van leeftijd, geheugen of rol"

pen?", vroeg ze zich af. Grete en ik knikten alsof een slak met een zakmes de normaalste zaak van de wereld was.

Als laatste draaide ook ik mijn kaarten om en sloot me aan als een goedgezinde tijger op een vliegend tapijt. Met een grijns sprak ik hen toe: "Slak, spring in de buidel van de kangoeroe en kom met me mee." Grete had meteen door waar ik op doelde en tikte op de groene locatiekaart: een circustent. "Daar is het échte feest te doen!" Zo waren we vertrokken, zwevend naar het hoogtepunt van onze verbeelding. En toen we de vijfde kaart trokken – "Wat als jullie op eens van lichaam zouden wisselen?" – lachten we om mekaars ingevingen. Niet uit spot, maar uit herkenning. Alsof

Kasper Bormans is een pionier op het gebied van communicatie en levenskwaliteit bij dementie. Zijn 'Spel van de Verbeelding' versterkt de verbinding tussen mensen met dementie en hun naasten. Meer info vind je op www.kasperbormans.be

we allemaal wisten hoe die dieren zich zouden voelen.

Verbeelding verbindt

Wat begon als een luchtig spel, groeide uit tot een warme ontmoeting. Kasper toonde hoe fantasie een universele taal is die mensen verbindt, ook wanneer woorden ontbreken – zoals bij mensen met dementie. En kinderen spelen een sleutelrol: met hun open blik en speelsheid bouwen ze bruggen tussen generaties. Al lukte het ook prima tussen een nog-net-twintiger, vijftiger en prille zestiger. Dus mocht je je afvragen hoe het afliep met de kangoeroe, slak en tijger, dan verzijn je het samen zelf maar!

Kasper Bormans bracht zijn Spel van de Verbeelding naar het Neos Huis.

KMSKA

DONAS, ARCHIPENKO & LA SECTION D'OR

BETOVEREND MODERNISME

04.10.2025 › 11.01.2026

Laat je betoveren door kleur, vorm en beweging in het modernisme van de Antwerpse Marthe Donas. Voor het eerst toont een expo haar rol binnen de internationale avant-garde, naast het werk van haar toenmalige partner, de Oekraïense beeldhouwer Archipenko. Ontdek de dialoog tussen hun schilderijen en sculpturen. Met topstukken van o.a. Mondriaan en Modigliani.

Tickets & info op kmska.be.

Vlaanderen
verbeelding werkt

Bank
VanBreda

KONINKLIJK MUSEUM VOOR SCHONE KUNSTEN ANTWERPEN

Tentoonstellings-
partner:

Donas Foundation

Marthe Donas, *Abstracte compositie nr. 6*, privécollectie © SABAM Belgium, 2025, foto Cedric Verhelst

Schone Letteren

Gaea Schoeters in de prijzen

Met de Ultima Letteren 2024 voor Gaea Schoeters bekroonde de jury een uitzonderlijk veelzijdige schrijfster die al jaren op verschillende kunst- en mediafronten actief is. Literair talent en vurige maatschappelijke betrokkenheid gaan bij haar hand in hand. Zo ook in haar laatste fel bejubelde roman, *Het Geschenk*.

Fietsen via knooppunten

Tussen de Mijnterrils

Je kan er fietsen tussen de bomen, op het water en binnenkort ook onder de grond: fietsparadijs Limburg heeft het allemaal. Spectaculair is de route tussen de twee mijnterrils in het Nationaal Park Hoge Kempen. De fietsbrug vormt de verbinding tussen fietsknooppunten 502 en 565. Dit fietsroutenetwerk blijft trouwens over heel Vlaanderen een aanrader!

www.fietsknooppunt.be

Expo in absurdo

Humo-isme

Kamagurka, Ever Meulen, Joost Swarte en Herr Seele: vier iconische Humocartoonisten exposeren onder één dak, dat van Villa Volta, het huis waar de samenwerking tussen Herr Seele, Kamagurka en stripfiguur Cowboy Henk is ontstaan. Vakmanschap en absurdisme, rock'n roll en punk. Humo zou Humo niet zijn zonder deze kunstenaars, omgekeerd gaf het blad deze kunstenaars vleugels.

Info en tickets: www.herrseelevzw.be/humo-isme

Ademloos luisteren

Bitse erfenisstrijd

Een erfenisstrijd met meer dan 200 miljoen euro op het spel. In ware detectivestijl zochten podcastmaker Achille Van Ingelgem en journalist Erik Raspoet naar de ware toedracht van het Carlier-fortuin. Het overlijden van Marie-Antoinette Carlier, lange tijd eenzame bewoonster van kasteel Boterberg, zet een ware rollercoaster in gang. De podcast 'Het fortuin Carlier' is gratis te beluisteren via diverse podcastapps (VRT MAX, Spotify ...)

Een gerust gevoel dankzij een personenalarm, ook als je nog fit en actief bent.

Luc Anthonis is nog regelmatig onderweg. "Ik ben altijd een natuurmens geweest. Ik maak me niet snel ongerust," zegt hij. Toch draagt hij sinds kort een **mobiel personenalarm van Gerust** op aanraden van zijn kinderen. "Sinds mijn vrouw in het rusthuis woont, sta ik er thuis alleen voor. Mijn kinderen drongen aan op zo'n alarm. Voor mij had het niet gehoeven, maar ik begrijp het wel. Het stelt hen gerust."

Bij de zorgcentrale hoort Deborah Costantino vaak gelijkaardige verhalen. "Het zijn **meestal de kinderen die voorstellen om een alarm te nemen**. Niet omdat hun ouders zorgbehoevend zijn, maar net omdat ze nog mobiel en actief zijn. **Ook al ben je pas 70 en fiets je elke week nog 100 kilometer** – het kan altijd gebeuren dat je hulp nodig hebt. Dan is het goed te weten dat je **met één druk op de knop geholpen wordt**."

En die 'valse alarmen' waar Luc zich wat over schaamt? "Geen probleem," lacht Deborah. "Dat toont gewoon dat alles nog werkt. Liever een keer te veel dan te weinig."

Een personenalarm is er niet alleen voor wie hulpbehoevend is. Het is er vooral voor wie met een gerust hart wil **blijven genieten van zijn vrijheid**.

Getest en goedgekeurd

**Ongelofelijk.
Al vijf maanden
geen "Vader, zou
je dat wel doen?"**

Gerust leven en laten leven begint met zekerheid.
En die krijg je met een personenalarm van Gerust.
Eén druk op de knop en er is direct hulp.
24/7, dag en nacht.

Ontdek er alles over op gerustpersonenalarm.be

gerust
Personenalarm

Ik ben 71. Ben ik dan echt zo oud, versleten, hulpbehoevend?

Het blijft telkens een vreemde vaststelling. Als er gesproken wordt over senioren of gepensioneerden, heeft men het bijna altijd over hulpbehoevenden, IT-analfabeten, woonzorgcentra... Merkwaardig toch, zeker als je weet hoeveel senioren als actieve vrijwilliger meedraaien in verenigingen en organisaties. Of als soms overbevraagde handige hulp en ondersteuning in de (klein)kinderopvang. Senioren wonen boeiende lezingen bij, reizen, bezoeken steden en bedrijven en doen dus aan zelfontwikkeling - levenslang leren, toch?

In het tijdschrift van de Vlaamse Ouderenraad (Jrg. 26, nr.2) had de redactie onlangs een gesprek met 6 Vlaamse ministers over de toekomst van het ouderenbeleid. Boeiend om lezen, maar ook goed om weten wat onze beleidsvoerders van plan zijn en hoe ze kijken naar wat komen gaat. Veel goede vooremens uiteraard en hier en daar ook al duidelijke prioriteiten.

Maar wat valt op? In elk gesprek zie je hoe ook onze ministers snel verglijden naar een wereld van ondersteuning en zorg. In het nieuwe Vlaams ouderenbeleidsplan, zo lezen we, is aandacht voor de groeiende zorgvraag, voor eenzaamheid, voor dementie en valpreventie. Een collega heeft het over ouderen, die zeker kwetsbaarder zijn in het verkeer en wonen is gefocust op woonzorgcentra en assistentiewoningen. En zo kunnen we nog een tijdje verder gaan, maar **de perceptie is duidelijk: senioren zijn mensen die zorg nodig hebben en dus geholpen moeten worden.**

Als voorzitter van Neos Limburg heb ik veel contacten met lokale clubs en daar kom ik blijkbaar andere mensen tegen. **Bij Neos zie ik mensen die actief, sportief, leergierig, creatief, uitbundig zijn.** Mensen die een hart hebben voor elkaar en de minder kansrijken niet vergeten. Mensen die samenkomen om te wandelen of te fietsen, die in groep eten en drinken, verjaardagen vieren en culturele voorstellingen bijwonen. Mensen die op reis gaan, de wereld verkennen en beseffen dat zij het in ons landje nog zo slecht niet hebben.

Waarschijnlijk zijn onze politici zelf ook een afspiegeling van wat er leeft in de samenleving. En inderdaad, ook daar overheerst het beeld van de oudere, verrimpelde senior, die kromgebogen loopt en veel ondersteuning nodig heeft. Voor alle duidelijkheid, die man of vrouw bestaat ook en moet uiteraard met de beste zorgen omringd worden. Maar het overgrote deel van de 65-plussers zijn actieve mensen, die zich veel en graag inzetten voor elkaar en de anderen. **Neem in de samenleving de senioren weg en je zal zien welke ravage dat aanricht in verenigingen, kinderopvang, instellingen, activiteiten...**

Senioren zijn niet oud/out, ze zijn van goud!

Jean Vrijzen
Neos Limburg

Wil jij hierop reageren? Mail naar welkom@neosvzw.be.

Het overgrote deel van de 65-plussers zijn actieve mensen, die zich graag inzetten voor elkaar en anderen

Neos-leden koesteren Diests erfgoed

Philippe Derveaux en Fons Bonroy eren oude straatnamen en dialect

De ene (Fons) is er geboren en getogen. De andere (Philippe) is een Brusselse inwijkeling die de liefde volgde. Maar ze delen dezelfde passie: fierheid op hun stad, hun Diest. Vanuit Neos zijn ze trekkers van 'Het gezicht van Diest', een samenwerkingsverband tussen verschillende verenigingen van Diest. Burgers bewust en trots maken op hun erfgoed, daar gaan deze onvermoeibare en erudiete 75-plussers voor.

Grete Cornelis - © Frederik Van de Velde

De 'Oranjestad', het is een predicaat dat ze in Diest eervol dragen. De oudste zoon van Willem van Oranje, Filips Willem, ligt er begraven in de Sint-Sulpitiuskerk en de Nederlandse koning Willem-Alexander voert tot vandaag nog de adellijke titel 'Baron van Diest'. Fons herinnert zich nog levendig het bezoek van koningin Juliana aan de stad, inmiddels zo'n 45 jaar geleden.

Werelderfgoed

Maar wat maakt Diest nu bijzonder? Stadsgids en Neos-lid **Fons**: 'Kijk hier maar eens rond. We zitten nu in het historische Begijnhof en vinden deze prachtige omgeving vanzelfsprekend maar eigenlijk is dit zeer uniek. Het is

zelfs geklasseerd UNESCO Werelderfgoed. En mag ik een beetje chauvinistisch zijn? Nergens in België vind je op zo'n grote concentratie aan geklasseerde monumenten!'

Philippe (voorzitter Neos Diest en bestuurslid van Het Gezicht van Diest) vult aan: 'In 2029 viert Diest 800 jaar stadsrechten. Dat is toch een respectabele leeftijd. Uiteraard is er heel veel veranderd maar als je goed kijkt zie je dat het patroon van de straten van de stadskern gelijk gebleven is terwijl de straatnamen door de eeuwen heen wel vaak veranderd zijn. Met ons project zijn we op zoek gegaan naar die oude namen. Uit boeken en archieven, atlasen en documenten en met hulp van

historici en geografen: zo kwamen we aan een lange lijst van originele straatnamen, soms wel tot vier verschillende voor één straat.'

Straatnamen zijn geschiedenis

Philippe: 'Straatnamen geven heel wat prijs over de geschiedenis en het leven in de stad. Neem nu de huidige Keizerinnenstraat. Die heette vroeger de Lombaardstraat. Dat betekent dus dat in die straat wisselagenten actief waren, een nieuw gegeven voor ons. Aanvullend op de historische straatnamen wilden we ook de dialectnamen verzamelen.' En daar kwam Fons op de proppen, dé man die alles kent van het Diesters

In Diest kom je niet op het kerkhof terecht maar op het zwaigersvèlt

dialect. Als germanist en dialectoloog gaf hij er eerder al een woordenboek over uit. **Fons:** 'De laatste jaren is er een heropflakking van de interesse voor het dialect en ben ik er weer helemaal ingedoken. Vele winteravonden zijn vervlogen in mijn queeste om meer dan 5.000 woorden en uitdrukkingen op te tekenen'. Een huzarenstukje waarvoor Fons heel wat bronnen raadpleegde maar uiteraard ook kon putten uit zijn eigen verleden. **Fons:** 'Het Diesters was mijn moedertaal. Mijn eerste woorden waren in het Diests en mijn laatste zullen dat ook zijn. Hoewel ik ook begrijp dat ouders van nu hun kinderen in het AN opvoeden. Voor mij was dat een

Straatnamen geven geheimen prijs

63 straten in Diest kregen onlangs een nieuw straatnaambord met de huidige én de historische naam van de straat. Zo kan je in de Blinde Ezelstraat wandelen, tot voorheen enkel gekend als de Oscar Nihoulstraat. Het is het werk van het 'Gezicht van Diest', een feitelijke vereniging die een vijftal organisaties overkoepelt, waaronder Neos. De organisatie geeft kunstenaars uit Diest een podium, toont films over de stad uit de oude doos enz. En nu is er dus de actie om de straatnaamborden te vervangen. Bedoeling was ook de dialectnaam op het nieuwe bord te krijgen maar dat vond het stadsbestuur te veel van het goede. **Philippe Derveaux:** Maar niet getreurd, waar nieuwe straatborden komen, worden de oude borden geveild. De opbrengst gaat naar de uitgave van een boek waar de drie versies – huidige, historische en dialectnaam – wel samen vermeld worden. Met als extra info over de monumenten en waardevolle gebouwen van de straat.

Neos Diest: meer dan 80 activiteiten per jaar

Met zo'n 200 leden is Neos een van de grotere (senioren) verenigingen in Diest. Op hun fraai vernieuwde website vind je geen citaat in het Diesters, wel een heel toepasselijk in het Engels, 'If you want to lift yourself up, lift someone else'. Het illustreert de missie van de club perfect. Bestuur en leden maken er samen een geweldige club van waar de lat altijd wat hoger gelegd mag worden. Van een kajaktochtje op de Demer, over een uitwaaiweekje aan de kust, tot een verkenningreis naar Albanië of het ontdekken van de art nouveau in Brussel. Er worden oesters geraapt, interessante sprekers uitgenodigd, culturele evenementen georganiseerd en natuurlijk veel gefeest. Met meer dan 80 activiteiten per jaar zijn er keuzemogelijkheden te over om je te ontspannen, in te spannen, bij te leren of gewoon te genieten!

De club hielp ook de boekvoorstelling van Den Dikke Diestse Diksijenèer' organiseren.

Wil je de club ontdekken of lid worden, surf dan naar www.neosvzw.be/diest.

Neos Diest op bezoek in het opleidingscentrum van de para's

vreemde taal. Tegelijk wil ik dat Diesters in ere houden en doorgeven aan de volgende generaties.'

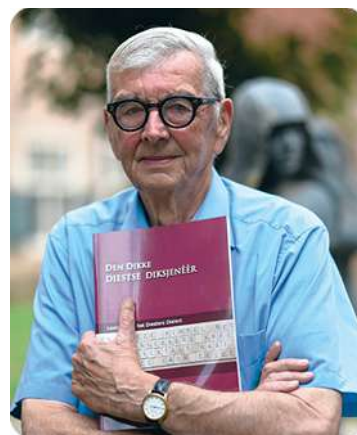
De ich-mich-linie

En dat gebeurt dus in Den Dikke Diests Diksjenèèr. De opleiding Dialectologie die Fons volgde, garandeerde een wetenschappelijke aanpak. En zo ontdekken we waar het Diesters haar diepe wortels heeft. **Fons:** 'Enerzijds heb je natuurlijk de Franse invloeden - vandaar den diksjenèèr - omdat zowel Brussel als de taalgrens nabij Tienen niet veraf liggen. Maar ook Duitse invloeden laten zich gelden. Wij liggen nog net ten oosten van de 'ich-mich'-lijn. Bij ons hoor je dus nog 'ich', een

Den Dikke Diestse Diksjenèèr

Fons Bonroy spreekt Nederlands met een gouden randje. Je hoort er zo de gedreven leraar Nederlands door die hij geweest moet zijn. Maar bij een pint, met zijn vrouw of op stap met de vrienden, daar hoort gewoon het Diesters bij. Hij beheerst de twee talen perfect. Zijn moedertaal - het Diesters - behoedt hij van de stille ondergang met 'Den Dikke Diestse Diksjenèèr'.

Wie het woordenboek vol typische Diesterse woorden en uitdrukkingen wil kopen, kan terecht bij Fons zelf. Het boek kost 25 euro en bestel je via fons.bonroy@telenet.be of koop je in de Standaardboekhandel in Diest. Karel Bosmans zorgde voor de leuke scrabble-cover in het Diesters.

ALL INCLUSIVE MUZIEKREIS

MET CHRISTOFF & BELLE PEREZ

- ✓ Exclusief voor Lauwers reizigers
- ✓ Kerstconcert Christoff & Belle Perez
- ✓ All inclusive in Hotel De Bonte Wever****

09 december '25
4 dagen

€ 539 pp

WWW.LAUWERS.BE • 03 460 18 18

Je Neos-lidkaart is goud waard!

Met de start van het nieuwe Neos-werkjaar leggen we jullie graag nog wat extra in de watten. En hoe kan dat beter dan door een aantal nieuwe ledenvoordelen te introduceren? Ontdek hier alles over de interieur- en bouwbeurzen waar je gratis toegang geniet én Sila Telecom waar je met korting je gsm of tablet kan laten herstellen. En als kers op de taart kan je als Neos-lid ook aan speciaal tarief een elektrische fiets van topkwaliteit aankopen. Meer info daarover vind je op pagina 50-51.

Bouw- en interieurinspiratie!

Als Neos-lid geniet je gratis toegang op bepaalde dagen op onderstaande beurzen.

Surf naar www.expozia.be/neos voor alle info.

Interieur- & Bouwbeurs Waregem

- 12 t.e.m. 14 september 2025
- www.interieur-bouwbeurs.be
- Gratis toegang op vrijdag 12 en zaterdag 13 september 2025

Living Today Roeselare (lifestylebeurs)

- Van 1 t.e.m. 3 en van 9 t.e.m. 11 november 2025
- www.livingtoday.be
- Gratis toegang op maandag 3 en maandag 10 november 2025

Interieur- & Bouwbeurs Brugge

- Van 21 t.e.m. 23 november 2025
- www.interieur-bouwbeurs.be
- Gratis toegang op vrijdag 21 en zaterdag 22 november 2025

Bouwbeurs Roeselare

- Van 7 t.e.m. 9 en van 13 t.e.m. 15 februari 2026
- www.bouwbeursroeselare.be
- Gratis toegang op maandag 9 en vrijdag 13 februari 2026

Smartphone of tablet stuk?

Voor je naar de winkel snelt voor een nieuwe smartphone of tablet, bekijk dan eerst even of deze niet hersteld kan worden. Beter voor het milieu én jouw portemonnee. Bij Sila Telecom (Gent) geniet je van een mooie korting op je herstelling. Vraag vrijblijvend je offerte aan via de website en stuur je toestel gratis op.

Alle info vind je via www.sila-telecom.be/neos-vzw

Klik & klaar: schrijf je online in

Neos zet nieuwe digitale stap

Heb je de nieuwe, frisse en eigentijdse website van jouw favoriete club al ontdekt? Jawel, alle websites van onze Neos-clubs – net als die van Neos vzw – zitten in een modern en overzichtelijk jasje. Goed nieuws voor jou als lid, want voortaan kan je via de website van jouw club het programma bekijken én online inschrijven voor activiteiten. Makkelijk, snel en helemaal mee met de tijd!

Waarom deze vernieuwing?

De nieuwe clubwebsites zijn gebouwd met jou in gedachten. Ze brengen het programma helder in beeld en maken **inschrijven en veilig online betalen** eenvoudig. Bovendien zijn ze het digitale visitekaartje van elke club: ideaal om ook senioren te bereiken die Neos nog niet kennen. Wist je dat 70 procent van de 65-plussers actief is op het internet? Een niet te missen kans om hen digitaal te laten kennismaken met al het moois wat onze vereniging te bieden heeft.

Wat heb je nodig? Enkel je lidnummer!

Je ontvangt je persoonlijke lidnummer via jouw plaatselijke club. Vanaf 2026 staat het ook op je lidkaart. Je hebt dit nummer nodig om online in te schrijven. Het is samengesteld uit **5 letters van je achternaam, 2 van je voornaam en 3 cijfers**.

Voorbeeld: Jan Peeters → lidnummer: peeteja486

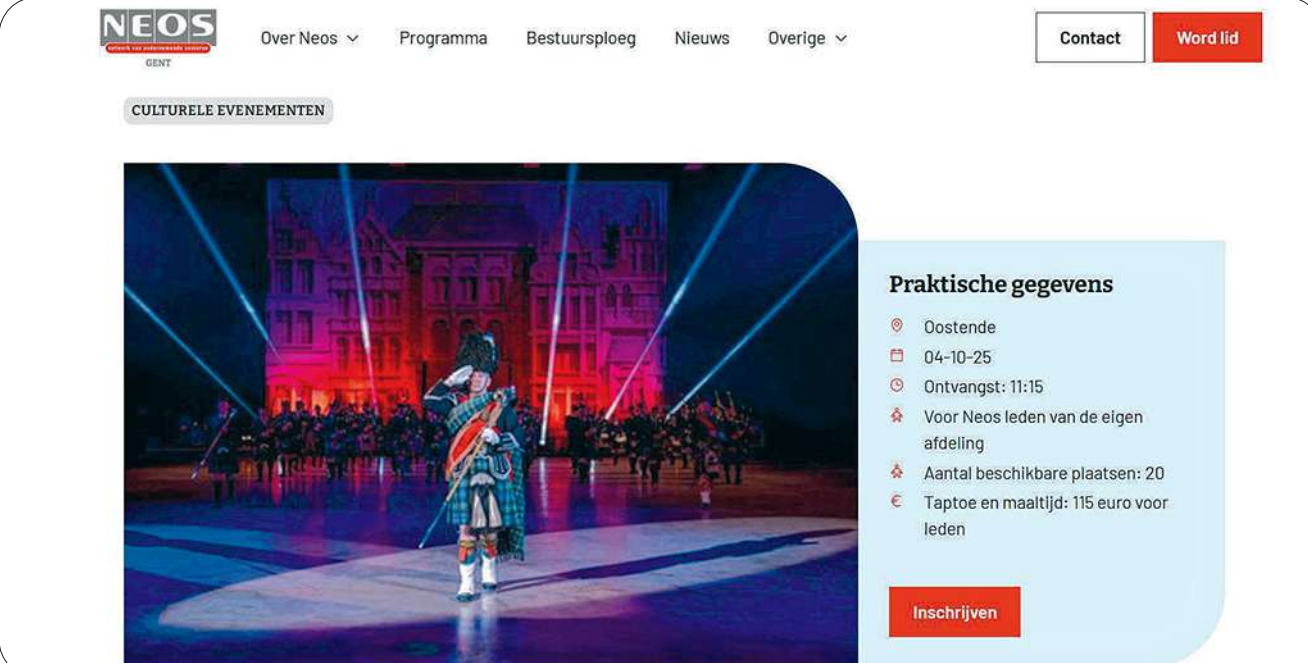
Tip: Wie zijn geheugen wil trainen, kan het dus perfect van buiten leren. Noteer het anders en houd het zeker bij de hand. Zo kan je het altijd snel invullen bij een inschrijving.

Hoe werkt het online inschrijven?

Heel eenvoudig:

1. Surf naar de website van jouw club:
www.neosvzw.be/naamclub
2. Klik op het tabblad ‘Programma’
3. Bekijk de geplande activiteiten
4. Klik op ‘Meer info’ en daarna op de rode knop ‘Inschrijven (en betalen)’, waar dit mogelijk is

De rest wijst zichzelf uit. **Betalen gebeurt veilig via Bancontact**, met je kaart of bankapp (QR-code scannen). Je ontvangt een bevestiging van jouw inschrijving én bent meteen zeker van je plekje op de activiteit!

The screenshot shows the NEOS Gent website. At the top, there's a navigation bar with the NEOS logo, a dropdown menu 'Over Neos', and links for 'Programma', 'Bestuursploeg', 'Nieuws', and another dropdown 'Overige'. On the right, there are buttons for 'Contact' and 'Word lid'. Below the navigation, a banner reads 'CULTURELE EVENEMENTEN'. The main content area features a large image of a person in a traditional Scottish kilt on a stage. To the right of the image, under the heading 'Praktische gegevens', the following details are listed: Location: Oostende, Dates: 04-10-25, Start time: 11:15, Target audience: For Neos members of their own department, Available seats: 20, Price: Taptoe en maaltijd: 115 euro for members. A red 'Inschrijven' button is at the bottom right of this section.

voor Neos-activiteiten

Geen zorgen als je nog twijfelt

Ben je niet zo vertrouwd met de computer? Geen probleem. Je kan voorlopig nog altijd inschrijven zoals je gewend bent, bijvoorbeeld per overschrijving. Het bestuur van jouw club helpt je graag en begeleidt je stap voor stap als je het eens wil proberen. Iedereen geraakt er, op eigen tempo.

Kort samengevat:

- Elke club heeft een **nieuwe website** met een duidelijk programmaoverzicht
- **Inschrijven en betalen kan online**, eenvoudig en veilig
- Je hebt hiervoor je **nieuwe lidnummer** nodig (zie je nieuwe lidkaart 2026)
- **Hulp nodig?** Het bestuur staat voor je klaar

Samen zetten we een **digitale stap vooruit**, zonder iemand achter te laten.

Bekijk hier een korte demonstratievideo

Digitalisering is niet meer weg te denken in onze samenleving, ook niet bij het verenigingsleven. Daarom ontwikkelde Neos een Digitaal informatienetwerk voor Neos Afdelingen, kortweg DiNA.

Dankzij DiNA kunnen Neos-leden online, digitaal en veilig inschrijven voor clubactiviteiten.

Benieuwd hoe het werkt? Lees de uitleg hiernaast of bekijk een korte demo via de QR-code.

Heb je vragen of ben je niet digitaal actief? Jouw clubbestuur is er om jou verder te helpen. Neos neemt iedereen mee!

Volg de webinars van Beego met korting!

Beego: dat is een gedreven team van studenten die klaar staan met hulp bij alles wat digitaal is. En dank zij de webinars van Beego blijf jij ook digitaal helemaal bij! Deelname aan zo'n webinar kost 7,5 euro, maar als Neos-lid betaal je slechts 5 euro.

1. A.I. in de praktijk

Wat kan jij doen met artificiële intelligentie?

Dinsdag 16 september 2025 om 14 uur.

2. Veilig op het internet

Je leert alles over phishing en online privacy.

Dinsdag 16 december 2025 om 14 uur.

Hoe deelnemen?

Surf naar www.beego.be en geef bij je inschrijving de kortingscode NEOSWAG2025 in. Je krijgt daarna een bevestigingsmail met de betaalgegevens.

Beego Webinars

VAYAMUNDO HOUFFALIZE

VAYAMUNDO
DICHTBIJ
VAKANTIES
ZONDER ZORGEN

Verhoog je veerkracht in de Ardennen

In het kader van de 10-daagse van de veerkracht, organiseren we van 5 t.e.m. 9 oktober een **Walkon midweekarrangement** vanuit Vayamundo Houffalize. Gelegen in het hartje van de Ardennen kan je er heerlijk onthaasten en volop genieten van de natuur en de rust om je heen aan de hand van een ruim aanbod wandelactiviteiten. Tijdens de midweek besteden we niet alleen aandacht aan ontmoeting en sociale verbondenheid, we serveren jullie ook een reuzeportie veerkracht aan de hand van workshops, lezingen en uiteraard wandelen.

→ www.vayamundo.eu/hou-promo-1

www.vayamundo.eu

☎ 078 156 100

Neos blijft groeien!

37.000 leden

Leuk nieuws: we hebben met Neos vzw de kaap van 37.000 leden overschreden! Het 37.000ste lid is Martine Martens van Neos Meulebeke (West-Vlaanderen). Haar aansluiting bij de jeugdbeweging voor senioren ging niet onopgemerkt voorbij, want onze directeur Martin De Loose verraste haar met een heus ontbijt bij haar thuis, samen met de voorzitter van Neos vzw en de voorzitter van de club.

Hoeveel leden we nu exact hebben, gaan we niet verklappen. Het is immers het antwoord op de schiftingsvraag van

onze quiz om een **levenslang Neos-lidmaatschap** te winnen. Blader dus snel naar pagina 52 om mee te doen!

Meer leden en meer clubs

Niet alleen meer leden maar ook meer clubs bij Neos. Neos Sint-Pieters-Leeuw en Neos Pajottegem staan in de steigers maar ook op andere plaatsen zoals Ternat, De Pinte, Lede en Wevelgem gaan we op verkenning om er een Neos-zaadjes te planten. Heb jij familie, vrienden of kennissen in die gemeenten? Laat het zeker weten via welkom@neosvzw.be.

**m 20.09.25-
SK 04.01.26**

mskgent.be

STEPHAN VANFLETEREN **TRANSCRIPTS OF A SEA**

Voordelig én veilig met de fiets op stap!

Elektrische fietsen zijn superhandig: ze geven je een boost bij het fietsen, maar zoals elke fiets hebben ze ook regelmatig onderhoud nodig. Wil je dat je e-bike soepel blijft rijden en lang meegaat? Lees dan deze handige onderhoudstips.

Foto's: Ateljé D

1. Batterij: Goed onderhoud is essentieel

De batterij is de motor van je e-bike, letterlijk! Hier zijn wat belangrijke tips:

- **Opladen:** Laad je batterij tussen de 20% en 80% op. Dit helpt de levensduur te verlengen, net als je telefoon. Voorkom dat je batterij helemaal leeg is, of juist altijd tot 100% vol zit.
- **Opslag:** Bewaar de batterij op een koele, droge plek als je de fiets een tijdje niet gebruikt. Dit voorkomt schade door kou of hitte.
- **Wist je dat?** Je batterij wordt blijer van niet volledig opladen. Dit voorkomt snelle slijtage en houdt hem langer in topvorm!

2. Schoonmaken: Hou 'm fris en functioneel

Je e-bike blijft in topconditie als je hem regelmatig schoonmaakt:

- **Gebruik geen hogedrukspuit:** Vermijd het gebruik van een hogedrukreiniger, want dat kan de motor of elektronica beschadigen. Gebruik in plaats daarvan een zachte doek of borstel om de fiets schoon te maken.

- **Banden en wielen:** Controleer je banden regelmatig op vuil of steentjes. Dit voorkomt ongemakken of schade tijdens het fietsen.

- **Motor:** Maak de motor voorzichtig schoon met een doek. Zorg ervoor dat er geen water in de motor komt!

3. Ketting en versnellingen: Blijf gesmeerd!

De mechanische onderdelen van je fiets vragen ook aandacht:

- **Ketting:** Houd je ketting goed gesmeerd. Een droge ketting kan gaan piepen of slijten. Smeer de ketting regelmatig met een speciale olie.
- **Versnellingen:** Als de versnellingen niet soepel schakelen, is het tijd om ze af te stellen. Dit voorkomt ongemakkelijk fietsen en voorkomt verdere schade.
- **Remmen:** Controleer je remblokken op slijtage en vervang ze tijdig. Dit zorgt voor een veilige rit.

4. De motor: De krachtbron van je e-bike

De motor is wat je rit mogelijk maakt, dus zorg ervoor dat hij goed werkt:

- **Overbelasting:** Zet de motor niet altijd op de hoogste stand, vooral niet op heuvels. Dit kan de motor overbelasten. Gebruik de motor op een manier die bij je rit past.
- **Bedrading:** Controleer regelmatig of er geen loszittende draden of kabels zijn. Dit kan de werking van de motor beïnvloeden.

5. Veiligheidscontrole: De kleine dingen maken het verschil

Een veilige fiets is een fijne fiets:

- **Spaken en wielen:** Controleer of de spaken niet gebroken zijn en of je wielen nog goed recht zijn. Dit voorkomt ongemakken en ongelukken.
- **Verlichting en reflectoren:** Zorg ervoor dat je verlichting werkt en dat je reflectoren goed zichtbaar zijn. Zeker in de herfst en winter is zichtbaarheid cruciaal.
- **Lagers:** Controleer je stuur en pedalen op soepel draaien. Als iets stroef aanvoelt, laat het dan afstellen.

6. Jaarlijks onderhoud: Een professionele check-up

Laat je e-bike minstens één keer per jaar door een professioneel inspecteren. Dit zorgt ervoor dat alles goed werkt, van de motor tot de bedrading.

Conclusie

Door regelmatig onderhoud kun je je elektrische fiets in topconditie houden. Van het verzorgen van de batterij tot het smeren van de ketting en het controleren van je remmen – kleine handelingen maken een groot verschil. Zo blijft je e-bike soepel rijden en kun je er jarenlang van genieten!

Geniet nu van je Neos-ledenvoordeel bij Belgocycle, het Belgische e-bike-merk

Als Neos-lid geniet je van kortingen tot €700 op Belgocycle E-bikes! Neem een kijkje op belgocycle.be/neos voor alle aanbiedingen.

BELGOCYCLE

Belgocycle produceert hoogwaardige fietsen met een focus op maximaal comfort en een eigentijds ontwerp. Ze streven ernaar om de ultieme rijervaring te bieden. Of je nu door de stad rijdt, de kust of het platteland verkent, met Belgocycle geniet je altijd van een soepele en comfortabele rit. Wat Belgocycle echt onderscheidt, is de kwalitatieve klantenservice. Met hun unieke thuisbezorgservice zorgen ze ervoor dat jouw nieuwe fiets op de door jou gewenste dag wordt afgeleverd. Daarnaast geloven ze sterk in duurzaamheid. De elektrische fietsen zijn niet alleen milieuvriendelijk, maar worden ook vervaardigd met hoogwaardige materialen.

Enjoy the ride!

Win een Neos-lidmaatschap voor het leven!

Samen is leuker dan alleen. Je lidmaatschap bij Neos is de toegangspoort om samen fijne dingen te beleven. Wil jij graag gratis én levenslang lid zijn van Neos? Dat kan! Doe mee aan onze quiz en maak kans op een Neos-lidmaatschap voor het leven!

Hoe gaat het in zijn werk?

1. In het maart-, juni- en septembernummer van Neos Magazine vind je telkens een deel van de Neos-quiz terug.
2. Je hebt tijd tot 31 oktober 2025 om de drie delen ingevuld te bezorgen. Dit kan op verschillende manieren:
 - Vul het formulier via de QR-code in of via de link op de Neos-website.
 - Stuur je antwoorden naar welkom@neosvzw.be.
 - Stuur de ingevulde antwoordstrook naar Neos vzw, Mercatorstraat 92, 9100 Sint-Niklaas.

3. In het decembernummer wordt de winnaar bekendgemaakt.

Voorwaarden

- Je bent Neos-lid.
- Je kan maar één keer deelnemen per editie. Het eerste formulier geldt. Met andere formulieren wordt geen rekening gehouden.

Veel succes!

NEOS QUIZ DEEL 3

EDITIE SEPTEMBER

1.

Ook Neos omarmt de digitale transformatie. Dankzij een nieuw communicatieplatform kunnen leden nu snel en veilig digitaal inschrijven via de website. Wat is de (vrouwen)naam van dit nieuwe systeem?

3.

Het Nederlandse 'bier' en het Engelse 'beer' hebben dezelfde oorsprong, een vergelijkbare betekenis en uitspraak. Hoe noem je zulke woorden?

4.

Cryptisch: Piccolo op de fiets: _A_A__A__

2.

Deze radio-coryfee is een trotse FOERT-ambassadeur van Neos.

5.

Het lijken wel
naakte mannetjes
maar hoe heet
deze plant?

ANTWOORDSTROOK NEOS-QUIZ DEEL 3

Naam + voornaam:

Straat + huisnummer:

Postcode + plaats:

Mailadres:

Neos-club:

Antwoord **1** :

Antwoord **2** :

Antwoord **3** :

Antwoord **4** :

Antwoord **5** :

Antwoord **6** :

Antwoord **7** :

Antwoord **8** :

Antwoord **9** :

Antwoord **10** :

Schiftingsvraag: Hoeveel leden telt Neos op
31 augustus 2025?

Stuur je oplossing naar Neos,
Mercatorstraat 92, 9100 Sint- Niklaas of via
welkom@neosvzw.be.

Je kan de quiz ook digitaal meespelen via
www.neosvzw.be/neos-lid of via de QR-code.

6.

Ze zijn zeldzaam maar bestaan: mensen die zonder
één druppel alcohol te drinken toch geïntoxiceerd
blijken omdat hun lichaam suikers en koolhydraten
omzet in alcohol. Hoe noemen we dit syndroom?

7.

Als 3 apen 3 bananen kunnen eten in 3 minuten. Hoe-
lang duurt het dan voor 100 apen 100 bananen eten?

8.

De Roma hebben geen eigen land of nationaliteit
maar wel een eigen vlag en een eigen volkslied.
Hoe heet dit?

9.

In welke gemeente vind je dit kromme of gebogen
bos? Het is nog steeds een mysterie of dit een grill van
de natuur dan wel het werk van mensenhanden is

10.

Hoe heet de vorm van oplichting waarbij oplich-
ters telefonisch proberen persoonlijke informa-
tie, financiële gegevens of inloggegevens te verkrij-
gen door zich voor te doen als een betrouwbare
instantie, een bijzondere vorm van phishing dus?

1980

2010

2020

2050

Hanolië

20 verrassende weekendtips

© WBT - Bruno D'Alimonte

© WBT - Denis Closon

© WBT - Sébastien Robert

© Dominik Ketz

Onze aanraders
voor een weekendje weg
[VISITWallonia.be/ontdekkingen](https://www.visitwallonia.be/ontdekkingen)

Fit in de beweegtuin

Regelmatig bewegen loont

Elke stap telt, zeker voor senioren. Maar ondanks de bewezen gezondheidsvoordelen van meer beweging, zien we helaas vaak dat mensen juist minder actief worden naarmate ze ouder worden. Dit heeft tot gevolg dat veel 65-plussers niet voldoen aan de huidige beweegrichtlijnen.

Senioren ervaren diverse obstakels in hun dagelijkse omgeving die hen belemmeren om meer te bewegen. Een beweegtuin kan hier een fantastische oplossing voor zijn! Maar zelfs met zo'n laagdrempelige voorziening is een extra duwtje in de rug vaak welkom.

Daarom is het advies van een professionele coach bij de start een serieuze opsteker. Dit, gecombineerd met een duidelijke handleiding met oefeningen en een vast tijdstip voor wekelijkse afspraken, helpt enorm om regelmatig in groepsverband te bewegen. En wat maakt het plaatje compleet? Een afsluitende beloning zoals een gezamenlijke koffie of een verfrissend drankje! Want laten we eerlijk zijn, naast het fysieke aspect is ook het sociale contact van onschatbare waarde.

Ontdek de beweegtuin in jouw buurt

Je bent ongetwijfeld al meerdere keren aan een beweegtuin gepasseerd, je weet wel, zo'n plek waar verschillende fitness-toestellen staan. En je hebt je zeker ook al afgevraagd hoe je die het beste kunt gebruiken, maar je weet niet goed waar te beginnen?

Geen zorgen, onze beweegtuincoach onthult de geheimen van elk toestel. Je krijgt niet alleen uitleg over de verschillende apparaten, maar ook concrete tips voor effectieve oefeningen die passen bij jouw niveau. Vergeet dure abonnementen; de beweegtuin is jouw gratis, frisse lucht-fitnesspark, en onze beweegtuincoach laat je zien hoe je er het maximale uithaalt.

In een beweegtuin vind je kracht-, cardio- en balanstoestellen

Zo werkt jouw beweegtuinssessie

Elke sessie in de beweegtuin begint met een rustige opwarming. Denk eraan als het wakker schudden van je lichaam: je spieren worden warm, alle gewrichten worden losgemaakt en je bloed gaat sneller stromen. Je bent helemaal klaar voor een uur vol actie! Daarna neemt de beweegtuincoach je mee op ontdekkingsstocht langs de kracht-, cardio- en balanstoel-

De beweegtuin: een gratis buitenfitnessparadijs

Het is nooit saai in
de beweegtuin

stellen. Je krijgt duidelijke uitleg over de functie van elk apparaat, welke spiergroepen je ermee traint en waarom deze oefeningen zo nuttig zijn. De coach legt de link met alledaagse bewegingen zoals traplopen, boodschappen dragen of opstaan uit een stoel, zodat je meteen de relevantie van elke oefening inziet.

Een beweegtuincoach leert je de toestellen correct te gebruiken én legt de link met je dagelijkse activiteiten

Vervolgens gaan we samen aan de slag! In groepsverband oefen je op de verschillende toestellen via een doorschuifstelsel. Iedereen krijgt persoonlijke tips en tricks voor een correcte uitvoering. Sommige toestellen zijn specifiek, maar bij andere, zoals de rekstokken, zijn er talloze variaties mogelijk. Je krijgt een schat aan inspiratie mee, zodat geen enkel uur saai is!

We sluiten af met een gezamenlijke stretching van de belangrijkste spiergroepen, om je spieren weer te ontspannen en blessures te voorkomen. En als kers op de taart ontvang je een

Kies een datum en boek nu!

Wil jij ook de beweegtuin ontdekken en er het maximale uithalen? Boek dan nu jouw sessie "Fit in de beweegtuin"! Voor een eenmalige kleine bijdrage per persoon krijg je de sleutel tot een levenslang gratis fitnessabonnement in de buitenlucht. Waar wacht je nog op?

<https://sportievak.be/ik-wil-sporten/inspiratie/initiaties-activiteiten/>

Samen naar de
beweegtuin maakt
het nog gezelliger

handige handleiding, zodat je de opgedane kennis wekelijks, individueel of in groep, kunt blijven toepassen in jouw eigen buitenfitnessparadijs!

Hoeveel beweeg je best als 65-plusser?

De beweegrichtlijnen zijn opgesteld om het risico op chronische aandoeningen en cognitieve beperkingen te verlagen. Op de website van Gezond Leven vind je in detail hoeveel je best beweegt als 65-plusser.

Samengevat: Ouderen bewegen best het grootste deel van hun dag aan lichte intensiteit. Denk aan rechtstaan, koken, stappen of rustig rijden in je rolstoel ...

Maar dat is niet genoeg. Een extra inspanning is nodig. En je hebt drie keuzes:

- Bewegen aan matige intensiteit: minstens 150 tot 300 minuten per week.
- Bewegen aan hoge intensiteit: minstens 75 tot 150 minuten per week.
- Bewegen aan matige én hoge intensiteit combineren: minstens 150 minuten per week.

Ook aanbevolen: 3 keer per week specifieke activiteiten om je spieren te verstevigen of je evenwicht of lenigheid te oefenen.

Doe mee en win!

In het Neos Magazine van maart vielen heel wat leden in de prijzen! **Jos Goethals** en **Marie-Josée Van den Bogaert** kunnen al uitkijken naar het concert van Meteoor, **Luc Declerck**, **Geert Balcaen** en **Rita Tiole** zijn al in vakantiemodus met hun waardebon van Alk Reizen en **Myriam Aerts**, **Marie-Louise Remans**, **Dany Naessens** en **Hubert Meert** kunnen volop cultuur beleven met hun Museum pas.

Doe jij ook mee?

Je kunt deelnemen door de wedstrijd vraag bij iedere prijs in te vullen en te bezorgen samen met je contactgegevens (naam, adres en Neos-club) aan welkom@neosvzw.be vóór 15 oktober 2025 of per post naar Neos vzw, Mercatorstraat 92, 9100 Sint-Niklaas.

Veel succes!

Naam:

Adres:

Neos-club:

1. Win 1 van 5 nieuwe Neos-zakken!

We vieren dit jaar 45 jaar Neos vzw en staken meteen heel wat vuur en kleur in onze huisstijl. Ook de nieuwe slogan drukt uit waar we voor staan: een bruisend netwerk van ondernemende senioren!

Wedstrijdvraag:

Hoe luidt de nieuwe slogan van Neos?

- A. Neos neemt je mee
- B. Verrijk je leven, beleef het samen
- C. Net dat tikkeltje meer

2. Reizen Lauwers: 2 waardebonnen voor een kerstmarkt met 2 personen

Laat je meevoeren door de magie van kerst, terwijl je geniet van een sfeervolle uitstap in goed gezelschap. Of je nu kiest voor een gezellige busreis, een betoverende cruise of een vliegvakantie: Reizen Lauwers zorgt voor een zorgeloze ervaring.

Wedstrijdvraag: Reizen Lauwers heeft opstapplaatsen in elke Vlaamse provincie. Waar of niet waar?

3. VISITWallonia.be:

Win een verblijf dat blijft!

Maak kans op een voucher van €250 van Ardennes Etape en kies uit meer dan 2.000 vakantiehuizen in de Ardennen. Ontsnap aan de drukte, verken de natuur en beleef unieke ervaringen met familie of vrienden. Meedoen is makkelijk – laat je inspireren en doe mee aan de wedstrijd!

Foto: Ardennes Etape

Wedstrijdvraag: Wallonië zit vol verrassingen! Weet jij in welke Waalse stad elk jaar op de zondag van de Driedigdag een legendarisch volksfeest (erkend door UNESCO) plaatsvindt waarbij een ridder vecht tegen een draak?

WAAR VIND JIJ VERWONDERING?

Bij Alk Reizen mogen we al 45 jaar mensen mee op reis nemen. We hebben veel mooie verhalen, bestemmingen en ervaringen om met jou te delen. Voor NEOS hebben we een betoverende reis vol adembenemende berglandschappen, een rijke cultuur en spirituele tradities voorzien.

NEPAL 14- DAGEN BETOVEREND AVONTUUR IN HET LAND VAN DE HIMALAYA

- 14 dagen/ 13 nachten
- Vertrek op 2 maart 2026
- Vanaf € 4399,- pp

www.alk.be/nepal26

NEOS Lokaal

Reizen op maat voor jouw Neos-club?

Naast ons nationaal aanbod organiseren we ook reizen op maat voor lokale Neos-clubs. Zowel busreizen met luxe autocars als vliegreizen. Bekijk enkele inspirerende voorbeeldprogramma's via www.alk.be/neosbrochures.

*Perfect
op maat*

alk reizen

alk.be

Stel je vragen via neos@alk.be
of telefonisch via 011 36 10 43.

**onderweg
voor
verwondering**

Steenweg 170
3570 Alken
België

T. +32 11 31 36 20
info@alk.be

NEOS CLUBS IN

Wat een zomer! Onder een stralende zon beleefden jullie feesten, reizen en clubactiviteiten om van te dromen. Onze mailbox barstte dan ook uit zijn voegen van jullie prachtige foto's. Neos bruist, zoveel is zeker! Op de volgende pagina's vind je een zonnige selectie van jullie inzendingen. Staat jouw club er niet bij? Blijf jullie activiteiten sturen naar welkom@neosvzw.be, en misschien schittert jouw club wel in het volgende nummer!

.....

FEEST

Neos Kinrooi vierde een kleurrijk zomerfeest in Western-stijl met 80 creatieve leden, een Ford Thunderbird en een heerlijke barbecue!

En ook **Neos Lendeledede** sloot het werkjaar feestelijk af met een barbecue. Meer dan 100 leden genoten van een namiddag vol lekkers, muziek en gezelligheid.

Neos Ninove vierde dan weer 'The Golden Sixties' met meer dan 100 leden in retro-outfits, muziek van toen en een onvergetelijke sfeer!

Neos Sint-Michiels heeft sinds kort een eeuweling onder hen! Samen met alle leden vierden ze voormalig bestuurslid en penningmeester Cécile (derde van links).

GEBOEID LUISTEREN

Neos Loppem verwelkomde dokter en maagdarmspecialist Luc Colemont voor zijn boeiende lezing 'Geef darmkanker geen kans'.

Psychiater Jeff Suykerbuyk gaf bij **Neos Herentals** voor de eerste keer zijn boeiende lezing "Mijn Diagnose? Mens!", over psychiatrie, emoties en menselijke verbinding.

ACTIE

Jan Peumans kwam na zijn lezing met zijn zoon Wim – ‘Een Zachte Anarchist’ – een babbeltje slaan met de leden van **Neos Jabbeke**.

De achtste editie van de Oost-Vlaamse fietszoektocht werd een recordeditie! Mede dankzij **Neos Aartrijke**, die met haar delegatie op dagfietsocht ging in de regio Oosterzele.

Neos Lennik gaf het goede voorbeeld met een ‘rug-school’, waar tips en oefeningen voor een gezonde rug letterlijk met handen en voeten werden uitgelegd.

Karin Jacobs bracht bij **Neos Londerzeel** een pakkende monoloog over haar boek ‘Moederpijn’. Na afloop nam ze ruim de tijd om met enkele leden na te praten.

IN BEWEGING

Op de lokale sport- en vrijetijdsbeurs zette de lijdans-groep van **Neos Brakel-Lierde** hun beste Vlotte Voetjes voor!

Samen met de gemeentelijke sportdienst organiseerde **Neos Groot-Brecht** tien weken lang ‘Start to badminton’. Alle deelnemers werden lid én blijven verder spelen!

OP STAP

Van majestueuze dieren tot adembenemende natuur: **Neos Bassevelde** beleefde een dag vol verwondering tijdens haar uitstap naar Pairi Daiza.

Neos Genk ging op frivole tour, naar de dinershow Fiësta Mexicana in Hamme. Een wervelende show die niet moet onderdoen voor de Moulin Rouge!

Neos Hooglede-Gits bracht een boeiend bezoek aan Waterloo, deskundig geleid door één van hun eigen leden!

Een nostalgische trip naar de Hotelschool in Koksijde voor **Neos Bellegem - Kooigem - Rollegem**. Nationaal Neos-voorzitter Dirk Dupont was er 50 jaar geleden namelijk zelf leerling!

Neos Halen trok met een recordaantal leden op daguitstap naar Namen. De volle autocar en de fijne sfeer maakten er een geslaagde dag van!

Neos Hoeselt beleefde een zonnige midweek in Ter Helme Oostduinkerke, met garnalen vangen én proeven als hoogtepunt.

Weelderige planten en indrukwekkende architectuur: **Neos Pittem-Egem** trok naar de Koninklijke Serres van Laken.

VOORBIJ DE LANDSGRENZEN

Neos Gavere liet zich met 35 leden vier dagen onderdompelen in de Friese geschiedenis, cultuur, tradities en natuur.

Neos Kruikeke genoot van een mooie vierdaagse fietsvakantie, georganiseerd door Reizen Lauwers, aan het Nederlandse Veluwemeer.

Tijdens een zonnige fietsvakantie door Nederland fietsten 19 leden van **Neos Lommel** op drie dagen tijd samen wel meer dan 4.000 km!

Neos Hasselt genoot van een geslaagde driedaagse in Düsseldorf, met boeiende bezoeken, gezelligheid en zomerse sfeer. Onderweg naar huis werden al plannen gesmeed voor de volgende trip.

Neos Kuurne bracht een boeiend bezoek aan het Europees Parlement in Straatsburg tijdens hun rondreis door de Elzas.

Tijdens een driedaagse reis genoot **Neos Nieuwpoort** van Luxemburg. Ze sloten af met een panoramaboottocht langs de Moezel.

Neos Oostkamp ontdekte tijdens hun reis de prachtige natuur en rijke geschiedenis van de Duitse Harz-regio.

Neos Wielsbeke Sint-Baafs-Vijve maakte een fantastische groepsreis naar het schiereiland Istrië. Ze kijken met plezier terug op het vakantiegevoel aan de Adriatische kust.

Met 50 leden genoot **Neos Tongeren** van een wondermooie dag en een schitterende bloemenparade in de Nederlandse botanische tuin Keukenhof.

Tijdens een onvergetelijke driedaagse trip naar Noord-Frankrijk ontdekten **Neos Tremelo-Baal** onder meer Blockhaus d'Éperlecques. Een reis die om herhaling vraagt!

Tussen het natuurschoon van de Bodensee beleefde **Neos Zele** een onvergetelijke reis.

En ook **Neos Zoutleeuw** ging voorbij de landsgrenzen. Zij combineerden traditioneel met trendy in de verrassende stad en omgeving van het Spaanse Valencia.

NEOS-PROVINCIES IN ACTIE

Neos West-Vlaanderen zette de zomer muzikaal in met Neos Folkt aan het Kasteel van Ingelmunster. Op 1, 2 en 3 juli genoten wel 600 leden van een sfeervolle smulwandeling, culinaire verwennerij en een beklijvend concert van Les Amis de Georges. Wandelen, proeven en muziek: Neos Folkt blijft een topper!

Neos Vlaams-Brabant trok op provinciale reis naar Albanië en Noord-Macedonië. Het werd een onvergetelijke ervaring met een geweldige groep en twee verrassende bestemmingen. Beide landen waren onbekend, maar uiterst gastvrij, met een rijke cultuur en prachtige natuur. Een echte ontdekkingsreis die zonder twijfel vraagt om herhaling!

Neos Oost-Vlaanderen

Beweging en plezier troef deze zomer! Er werd volop gewandeld, gefietst en bewogen samen met **Neos Oost-Vlaanderen**, **Neos Antwerpen** en **Neos Limburg**. In Zottegem verkenden leden de natuur via drie wandellussen, in Brasschaat genoten ze van prachtige fiets- en wandelroutes, en in Genk combineerden ze sportieve activiteit met beleving aan het stadion van Racing Genk.

Neos Antwerpen

Neos Limburg

Over alle provinciegrenzen heen genoten wel 550 Neos-leden op 14 augustus van het meeslepende **musicalspektakel '1830'**. En met het prachtige Kasteel van Wijnendale in Torhout als decor werd het een magische ervaring! De meeslepende muziek, het pakkende verhaal en de unieke historische setting dompelden ons onder in een stukje Belgische geschiedenis. Een avond vol cultuur en verbondenheid – helemaal Neos!

CAROLUS

WINTER

vanaf
€ 699

Kerstfeer in de Allgäu
Spookjesachtig, sfeervol en onvergetelijk

4-daagse begeleide reis
11/12/2025

vanaf
€ 1.899

★ PREMIUMTOURS

Leipzig Nieuwjaar
Stad van keizers, klanken en keerpunt in de geschiedenis

5-daagse begeleide reis
29/12/2025

vanaf
€ 1.099

Oud en Nieuw vieren in Wenen
Oud en nieuw vieren

5-daagse begeleide reis
29/12/2025

vanaf
€ 1.399

Nassfeld winter
Winters genieten in de 'grensdriehoek'

8-daagse begeleide reis
08/01/2026

vanaf
€ 1.359

Zwitsers treinavontuur
Gouden tijden voor treinliefhebbers

6-daagse begeleide reis
11/01/2026

vanaf
€ 2.699

★ PREMIUMTOURS

Lapland Puur
Een ongelooflijk mooie winterse natuur!

6-daagse begeleide reis
16/01/2026

Begeleide reizen | PremiumTours | Riviercruises
Strandvakantie Spanje | Vliegreizen | Themaparken
Weekendjes weg | Citytrips | Actief reizen

Bekijk het volledige reisaanbod op
carolus.be & premiumtours.be

Mol: Postelsesteenweg 27 - 014/81 11 41
Hasselt: Walenstraat 30 - 011/26 97 70

Alle reizen
vertrekken
vanuit Hasselt,
Mol, Antwerpen
en Sint-Niklaas

Geen ophaalritten,
instappen & genieten!

Neos neemt je mee!

Neos is cultuur en bij ons beleef je cultuur samen. Daarom plannen je club, je provinciaal verbond en het Neos-secretariaat ook de komende maanden grootse evenementen. Ontdek hier wat we de komende tijd voor jou in petto hebben! Interesse? Neem contact op met je clubsecretaris of via welkom@neosvzw.be.

Benieuwd naar ál onze activiteiten? Neem dan een kijkje op www.neosvzw.be.

COLOFON

Neos vzw

Mercatorstraat 92

9100 Sint-Niklaas

tel. 03/213 92 60

welkom@neosvzw.be

www.neosvzw.be

Hoofd- en eindredactie: Grete Cornelis

VU: Martin De Loose, directeur Neos vzw

Reclameregie:

Neos vzw via welkom@neosvzw.be

Oplage: 30.000 exemplaren

Met structurele steun van

Je persoonsgegevens worden door Neos vzw in een bestand opgenomen zodat wij je op de hoogte kunnen houden van onze uitgaven en activiteiten. Overeenkomstig de wet van 8/12/92 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer willen we op jouw verzoek kennis geven van je gegevens in ons bestand en eventueel corrigeren.

media
netwerk plus
uitgeven met hart en ziel

Neos vzw

Concert Melodieën voor Miljoenen:

‘Wien... bleibt Wien!’

Zondag 26 oktober 2025, 16u00

(K. Elisabethzaal, Antwerpen)

Cirque du Soleil – ‘Alegría, in a New Light’

Zondag 9 november 2025, 13u30

(Brussels Expo)

Night of the Proms – 40e editie!

Zondag 23 november 2025, 15u00

(Sportpaleis/AFAS Dome, Antwerpen)

Neos provincie Antwerpen

Thé Dansant: ‘Proud2BFaut’!

Woensdag 15 oktober 2025, 14u00

(De Kruerie, Balen)

Neos Limburg

Comedian Erhan Demirci – ‘Made in Cité’

Avant-première!

Donderdag 25 september 2025, 14u30

(De Zille, Tessenderlo-Ham)

Neos Oost-Vlaanderen

Leonard Cohen Tribute Band

Woensdag 19 november 2025, 14u30

(Den Hoogen Pad, Maldegem)

Woensdag 3 december 2025, 14u30

(CC De Wiek, Zele)

Neos Vlaams-Brabant

Scala & the Kolacny Brothers

Zondag 30 november 2025

(Boodschapskapel H. Hartinstituut, Leuven)

Neos West-Vlaanderen

Neos (openlucht)Filmt: J'aimé la vie

Dinsdag 9 september 2025, 18u30

(Bolwerk, Kortrijk)

Neos Komiekt: Bert Gabriëls –

‘Live vanuit de Wetstraat’

Woensdag 19 november 2025,

namiddag en avond (De Valkaart, Oostkamp)

Samen met Intersoc en Neos op reis

intersocgroepsvakanties.be/neos

Ontdek onze reizen van 2026

Een nieuw jaar: een nieuw avontuur

Bad Hofgastein, Oostenrijk (autocar) | Verblijf in Hotel Astoria met tussenstop in Ulm. Kies voor de lentereis (05.06-14.06 2026, vanaf € 1.429) of de nazomer (30.08-08.09, vanaf € 1.499). Ideaal voor rust, frisse berglucht en wandelingen.

Vanaf prijs: € 1.429 of € 1.499

Zwitserland per trein (vliegtuig) | Van 24.06 tot 01.07: een unieke treinreis langs bergen, meren en alpenlandschappen. Combinatie van vliegreis met panoramatreinen in één comfortabele rondreis.

Richtprijs: € 2.650 (finale prijs bekend in aug. 2025)

Culturele rondreis Roemenië (vliegtuig) | Ontdek kastelen, middeleeuwse steden en de sfeer van Transylvanië. Deze rondreis gaat door van 04.05 tot 11.05.

Vanaf prijs: € 2.360, single supplement € 287

Delft & Zuid-Holland (autocar) | Vijfdaagse ontdekking van Nederland van 06.07 tot 10.07. Met aandacht voor kunst, erfgoed, grachten en gezellig steden.

Finale prijs volgt eind augustus 2025

Oost-Canada (vliegtuig) | Van 05.09-19.09: een indrukwekkende mix van natuur, steden en migratiegeschiedenis. Verken Montréal, Québec en de uitgestrekte wildernis.

Richtprijs: € 4.475, finale prijs bekend in oktober 2026

Raak je niet uitgekeken?

Er zijn nog plaatsen vrij voor reizen in 2025 naar:

Vietnam en Cambodja | Tussen 28.11 en 11.12 ontdek je levendige steden, tempels en natuur. Van Ho Chi Minh City tot Halong Bay en Ankor Wat: een reis vol geschiedenis en schoonheid. Beleef deze unieke rondreis samen met andere Intersoc-deelnemers.

Vanaf prijs: € 3.086

Flims, Zwitserland | Flims in Zwitserland is een droombestemming voor wandelaars, genietters en cultuurliefhebbers. Droom weg bij het turkooisblauwe Caumameer, de parel van Flims op slechts 10 minuten wandelen van het hotel. Van 21.09-29.09 2025

Vanaf prijs: € 1.457, single supplement € 176

bpost

PB-PP 3/8250

BELGIE(N) - BELGIQUE

intersoc
REIS GERUST